

24. DECEMBER 2011

„I porodila svojho
prvorodeného
syna,
obvinula Ho
plienkami
a uložila
v jasliach, lebo
v nocľahárni
pre nich nebolo
miesto.“

Lukáš 2,7

Zborový list
Cirkevného zboru ECAV
na Slovensku Kežmarok

Vianočná

Svetoslav Veigl

*V jedličke vôňa pokory.
Betlehem – hviezda lásky.
Viera nám srdce otvorí
a strhne všetky masky.*

*Z neba prichádza Boží Syn,
prichádza Láska sama.
By na seba vzal tárchu našich vín,
On Synom človeka sa stáva.*

*Už v žiari hviezd, mesiaca
rozžala láska sviatky -
tak ako svieca horiaca
sú otcovia i matky.*

*I deťom svietia očka už -
všetci sme malé deti,
chlapec i žena, dievča, muž,
keď v srdci láska svieti.*

*Do rúčky rúčku stúlíme,
srdce do srdca hľadáko,
už nenecháme na zime
to naše Jezuliatko.*

Obsah

Nebeská liturgia.....	3
Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole	4
Vianočná pieseň	6
Duchovný význam vianočných piesní	8
Povedali o... speve	12
Hudba v evanjelickej liturgii	14
Sväté zpevy a písne (1823)	16
Stará nemecká pastierska hra – Weinachtsspiel	18
Juraj Tranovský	19
Začni deň modlitbou a Slovom Božím	23
História zboru XII.....	23
Vianočná koleda	26
Koho miluje Pán, toho prísne vychováva.....	27
Z internetu	28
Vianočný sen.....	31
Nemôžem sa modliť modlitbu Pánovu	32
Otázky	33
Dvanásť pokus	34
Slovom i obrazom.....	36
Štatistika roku 2011	50
Pozvánka na ples	51

Nebeská liturgia

Témou vášho Zborového listu je: Pieseň a Vianoce. Jedno patrí k druhému. Vianoce nemôžu byť bez piesne. Tie naše doma si bez toho neviem ani predstaviť. Na Vianoce nemôže chýbať nebeský spev. Na Vianoce nemôže chýbať tá najznámejšia nebeská liturgia. Je to ten známy anjelský slávospev z Lukáša 2,14: „**Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.**“ Táto nebeská liturgia je natoľko oslovujúca, že nás každú nedeľu chce akoby nanovo strhnúť k vianočnej radosti. Aj napr. v zime či na jar, či uprostred leta.

Pred nedávnom si naša zosnulá sestra zo zboru vybrala tento text na svojej parte. Na pohreb mala všetko dôkladne pripravené. A nechýbal veršík Lukáš 2,14. Bol som spočiatku prekvapený, ale potom som to pochopil... Už má stále a večné Vianoce.

Veľmi zaujímavo znie definícia liturgie od neznámeho autora: „*Liturgia je budúcnosť, ktorá sa uskutočňuje v prítomnosti, na základe minulosti.*“ Mňa osobne táto myšlienka veľmi zaujala. Doteraz to asi ani nikto lepšie nevystihol. Skvelá definícia! Liturgia a spev teda postihuje všetky dimenzie času. Je to aj minulosť, aj prítomnosť, ale **predovšetkým budúcnosť. Vylúčiť by ju bolo priam osudovou chybou.** Mnohí tak už urobili. Vieme o tom niečo... V našich partnerských cirkevných zboroch v Nemecku a Holandsku nie je prakticky žiadna. Podľa ich svedectva sa veľmi tešia na naše služby Božie. Predstavme si tú situáciu, že by sme nedeľu čo nedeľu nepočuli vianočnú glóriu.

Anjelský slávospev má dve dimenzie, dve roviny. Posolstvo pre nebo, aj pre zem. Prišla plnosť časov (Galatským 4,4). Žiaden z toho „**rytierstva nebeského**“ nemlčí. Všetci spievajú. Všetci sú v plnom nasadení. A spievajú ozaj ostošesť! **Narodil sa – vám!** Anjelov sa **toto mocné posolstvo vôbec netýka.** Podobajú sa vlastne hercom na javisku. Prednášajú autorovo posolstvo. Určené je ľudskému pokoleniu – teda tým v hľadisku. Posolstvo Vianoc je určené nám. My všetci sme v tom hľadisku a s nemým úžasom sledujeme to, čo sa deje na javisku. To, čo Boh pripravil pre tých, ktorých miluje. Akú to bude mať tam odozvu tu dole? Aká bude spätná väzba k tomu, čo prichádza zhora? Márny by bol anjelský slávospev, keby za ním nenasledovala reakcia ľudí. Presne tak, ako to spievame v tej našej liturgii, keď na prvú časť slávospevu zbor odpovie: **Pokoj ľuďom dobrej vôle.** Sláva patrí hore – Pánovi, nie ľuďom. Ako píše prorok Izaiáš (42,8): „**Ja som Hospodín, to je moje meno, svoju slávu inému nedám, ani svoju chválu modlám.**“ Pokoj potrebuje-

me my dole. A potrebujeme ho ako soľ. Vnútorňý pokoj, pokoj srdca v týchto nepokojných turbulentných časoch. Slovo „**pokoj**“ (hebr. šalom), má takmer 20 významov. Pre mnohých je to prázdne slovo. Ako keď vás niekto pozdraví „dobrý!“ a nepridá ani slovo deň. Pokoj, ktorý nám svet nemôže dať. Pokoj, ktorý prináša Ten, ktorý prichádza zhora, k nám žijúcim dole. Do rozpadajúcich sa rodín, do rozhádanej spoločnosti. Do našej slovenskej spoločnosti „umierajúcej“ na nekultúrnosť. Aj o tom, aj o mnohom ešte inom je vianočný slávospev.

Tento text je často vytlačený na vianočných pohľadniciach. Stačí pridať len podpis. Iste, podpíšeme to. Radi a vďačne. Na dôkaz toho, že sa s týmto posolstvom stotožňujeme. Možno radi tvoríte vianočné pozdravy a posielate niečo osobné. Dnes už je ľahšie poslať sms, ako pohľadnicu, či iný pozdrav.

Vianočná pohľadnica má údajne svoj pôvod v Rakúsko-Uhorsku z roku 1869. Vtedy sa novinka ujala a údajne ju prebrali aj okolité národy. Tá „Božia vianočná pohľadnica“ z neba je poslaná do schránky Tvojho srdca. SMS vymažete, pohľadnica zostáva. Ale aj sms sa dá uložiť. Boh nám ju nanovo posieľa do nášho srdca aj počas týchto sviatkov. Na dôkaz nášho opätovného prijatia a „uloženia“ ju opakovane vždy a s radosťou spievajme v našich chrámových zhromaždeniach.

Mgr. Pavol Kušnír
evanjelický farár v CZ Vysoké Tatry

Domáce služby Božie pri štedrovečernom stole

- vedené sú hlavou rodiny pred štedrovečernou večerou

V mene Boha: Otca, Syna i Du-
cha Svätého. Amen.

Udalosť, ktorá sa stala v Betleheme pred mnohými rokmi, je stále živá. Z roka na rok si ju pripomíname. Z roka na rok prostredníctvom nej objavujeme nové veci. Z roka na rok má nám čo povedať. Vianočné posolstvo so svojou láskou, pokojom a radosťou sa dotýka všetkých. A preto si vypočujme toto vzácné posolstvo, ako nám ho zaznamenal evanjelista Lukáš v 2. kapitole 1. – 14. verši:

¹V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. ²Tento prvý popis bol vtedy, keď sýrskym vladárom bol Kyrenios. ³Išli preto všetci, aby sa dali zapísať, každý do svojho mesta. ⁴Vybral sa teda aj Jozef z Galiley z mesta Nazareta do Judska do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, pretože bol z domu a z rodu Dávidovho, ⁵aby sa dal zapísať so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v po ťehnanom stave. ⁶Keď tam boli, na-

plnili sa dni, aby porodila. ⁷I porodila svojho prvorodeného syna, obvinula Ho plienkami a uložila v jasliach, lebo v nocľahárni pre nich nebolo miesto. ⁸A boli v tom kraji pastieri, ktorí nocovali na poli a strážili si v noci stádo. ⁹A hľa, anjel Pánov postavil sa vedľa nich a sláva Pánova ich osvietila. I báli sa bážňou veľkou. ¹⁰Ale anjel im povedal: Nebojte sa, veď zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, ¹¹lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán. ¹²A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko, obvinuté plienkami, ležať v jasliach. ¹³A hneď s anjelom sa zjavilo množstvo rytierstva nebeského, ktorí chválili Boha a volali: ¹⁴Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

je Božia láska, ktorá sa k nám skláňa cez nepohodlné jasle. Do týchto jaslí Boh poslal celému svetu a teda aj nám Spasiteľa Ježiša Krista, ktorý chce vyviesť náš život z tmy do svojho predivného svetla.

Udalosť, ktorá sa stala v Betleheme naplnila a podnes naplňa naše srdcia zvláštnym pokojom a radosťou. Pokojom, ktorý nás zmieril s nebeským Otcom – našim Bohom a radosťou z toho, že náš život sa nekončí smrťou, ale v Božej sláve. To je krásny dar, dar od Boha pre nás, aby sme nezahynuli, ale mohli mať večný život.

Udalosť, ktorá sa odohrala v Betleheme, nás pozýva do služby, aby sme Božiu lásku, pokoj a radosť prinášali všade tam, kde tieto hodnoty chýbajú a kde sa ľudský život podobá vyprahnutej púšti. Rozprávajme

sa o tejto udalosti nesmierneho významu pre človeka nielen v našej rodine, ale aj medzi priateľmi, blízkymi, či všade tam, kde vládne tma hriechu. Aby svet poznal dar Vianoc, ktorý Boh položil do betlehemských jaslí.

1505 (z predref.) 41

Čas ra-dos-ti, ve-so-los-ti nastal požeh-na-ný,
keď Spa-si-teľ, Vy-ku-pi-teľ na-ro-dil sa z Panny;
v mes-teč-ku Bet-le-me v jas-lič-kách na sla-me
le-ží ma-lé Pa-cho-liat-ko na zi-me,
le-ží ma-lé Pa-cho-liat-ko na-zi-me.

Udalosť, ktorá sa stala v Betleheme pred mnohými rokmi, napriek biednym podmienkam maštale, je radostná, pretože jej obsahom

Pomodlime sa:

Všemohúci Bože a Pane náš, nekonečný vo svojej láske a milosti! Aj v tento tichý večer, ktorý prežívame

v našej rodine okolo jedného stola, chceme Ti poďakovať za Tvoju milosť, ktorú si nám vyjavil v príchode Svojho Syna Ježiša Krista a nášho Pána a Spasiteľa. V Ňom si nás ubezpečil o Svojich úmysloch, ktoré máš s nami. Poslal si ho do tohto sveta, aby sme nezahynuli pod ťarchou hriechu, ale aby sme v Jeho spravodlivosti mohli dôjsť ospravedlnenia a tak vojsť do života večného. A to je pre nás dôvod na radosť, dôvod k oslave Tvojho mena.

Chválime a vebíme Ťa, Bože, za toto dielo spásy, za to, že si sa nad nami zmiľoval a dal si sa nám po roku dožiť týchto radostných sviatkov, naplnených Tvojím pokojom. Prosíme Ťa, zostaň s nami, aby sme naplno prežívali radosť z narodenia Tvojho Syna a pomáhaj nám túto radosť prinášať všetkým tým, ktorí sú zarmútení, blúdiaci, nemoc-

ní a ktorých ničí hriech, aby aj do ich života mohlo vstúpiť svetlo betlehenských jaslí. Vypočuj nás, keď k Tebe spoločne voláme:

Otče náš, ktorý si v nebesiach!

Posväť sa meno Tvoje! Príd' kráľovstvo Tvoje! Bud' vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi! Chlieb náš každodenný daj nám dnes! A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim! I nevod' nás do pokušenia! Ale zbav nás zlého! Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva naveky. Amen.

Sláva Bohu: Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bola na počiatku, i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

A tak už „*milosť Pána Ježiša Krista, láska Božia a účasť Duchu Svätého so všetkými vami! Amen.*“

(Členovia rodiny si navzájom zaslúžia požehnané vianočné sviatky)

R. Porubán

Vianočná pieseň

Počiatky vianočnej piesne siahajú azda k počiatkom cirkevnej hudby ako takej, keď ranokresťanské vianočné spevy a ich posolstvo pripravovalo ľudí na slávenie adventného obdobia. Prvé adventné spevy približovali dobrotu zvesti nielen v gregoriánskych choráloch, kde sa nemenným spôsobom šírili po celej kresťanskej Európe, ale neskôr aj v hudbe svetskej a ľudovej, ktorú ľudia spievali pri rôznych príležitostiach i mimo kostolov. Práve umelé a ľudové nápevy, ktoré prenikali dokonca smerom k cirkvi, smerom od skladateľov ku kresťanskej tradícii, sú dodnes známe ako **koledy**. Tieto piesne si v každej krajine nachádzali a nachádzajú svoje miesto. V dnešnej dobe sú už niektoré medzinárodne známe. Gruberova Tichá noc sa stala svetoznámosťou v priebehu krátkého času. Je preložená do viac ako 300 jazykov.

Vianočná pieseň stála a stále stojí ako pevná súčasť adventného a vianočného obdobia, počas ktorého víťame nový cirkevný rok a tešíme sa z príchodu nášho Pána.

Vianočné obdobie inšpirovalo aj mnohých skladateľov, aby tvorili oratorálne diela s vianočnou tematikou. Oratórium je hudobno-dramatickou

formou, kde sa na biblický text scénicky (so spevákmi, kostýmami, scénou, kulisami, inou výpravou, orchestrom, zborom,) znázorňuje príbeh, výlučne biblický. Významné oratóriá písali Johann Mattheson, Georg Phillip Telemann, Hector Berlioz, Franz Liszt, Camille Saint-Seans, Benjamin Britten alebo Georg Friedrich Händel. K najznámejším patrí Bachovo dielo Vianočné oratórium, BWV 248 pre soprán, alt, tenor, bas, miešaný zbor a orchestr z roku 1734. Skladba znázorňuje v šiestich častiach novozmluvný vianočný príbeh. Dovolím si citovať text z jeho árie „Schliesse, mein Herze“: „*Srdce moje, uzavri pevne vo svojej viere ten zbožný poklad. Nech tento zázrak božích diel slúži na posilnenie tvojej viery*“ (Schliesse mein Herze, dies selige Wunder, fest in deinem Glauben ein. Lasse dies Wunder der göttlichen Werke immer zur Stärke deines Glaubens sein. www.youtube.com – J.S. Bach – Weihnachtsoratorium „Schließe, mein Herze“).

V evanjelickom spevníku sú adventné spevy číslované od piesne č. 1 po 30, vianočné nápevy číslované od piesne č. 31 po 63. Pochádzajú z celej Európy a sú z rôznych období od 12. do 19. storočia. Spreádzajú nás týmito obdobiami na nedeľných bohoslužbách.

Ako každá duchovná hudba, tak i tá vianočná tlmočí nepredstaviteľným spôsobom pochopenie, ktoré nie je každému človeku vysloviteľné. Preto každá cesta, ktorá vedie k pochopeniu tej Veľkej zvesti prináša všetkým veriacim zážitok žiadnym

iným spôsobom neopakovateľný. Hudba stále predstavovala a predstavuje svet, ktorý nie je vidieť a predsa tlmočí i tie najtajnejšie myšlienky a pravdy ľudského života, toho, čo nás obklopuje a spreádza životom. Nevysloviteľným spôsobom pritom znázorňuje stále ten istý príbeh, stále tú istú Pravdu a Nádej, ktorá je tak nevyhnutná pre nás všetkých. Hudba má tieto hodnoty stále v sebe zachované, a tak aké nepochopiteľne by sa zdali jej rozmetry, tak mnoho znamená pre všetkých ľudí jej poslanie, ktorým je aj v tento adventný a vianočný čas: zvestovať cestu, ktorá nie je ľuďom cudzia, a predsa je často tak vzdialená.

Tajná blízkosť Pána Ježiša Krista v hudbe adventného a vianočného obdobia a jej vplyv na každého z nás privádza všetkých práve k Nemu, kde prichádza v dokonalom spojení zvesti a hudby, aby mohol každý z nás prijať tú-

to radosť a spásu. V každom z nás je ukrytý malý či väčší svet hudby. Každý z nás mu rozumie, a táto cesta je nevyhnutne spojená so slávením sviatkov v kresťanskej cirkvi. Hudba nesie túto úlohu zodpovedne a tlmočí tento odkaz verne.

Preto i my všetci ďakujeme Pánu Bohu za dar hudby, prehovárajúci k nám cestami, ktoré nie je vidieť, a predsa sa dajú vnímať. Nech i naďalej po celej Zemi znejú tóny vianočných piesní a zvestujú všetkým ľuďom tú dobrú zvesť, že sa nám v Betleheme narodil Spasiteľ, ktorým je Ježiš Kristus.

Mgr. art. Peter Duchnický

Duchovný význam vianočných piesní

Duchovná pieseň je neodmysliteľnou súčasťou života kresťanskej cirkvi. Tak ako modlitba aj duchovná pieseň patrí k vyznaniu úst veriaceho človeka. „...**lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spasenie**“ (R 10, 10).

Počuteľným vyjadrením svojej viery cez duchovné piesne tiež nesieme svetu Božie poslanstvo. Cez duchovnú pieseň možno aj evangelizovať a privádzať ľudí k Bohu. Ona sa môže stať počiatkom zamýšľania sa človeka nad svojím životom a nad Božou ponukou spasenia. Môže nám tiež pomôcť spoznať charakter Boha: Otca i Syna i Ducha Svätého. Spievaním v cirkvi sa tiež budujeme ako spoločenstvo Kristových nasledovníkov. Úlohou duchovnej piesne je povzbudiť človeka k viere v živého Boha, priviesť ho k správne-mu zmýšľaniu a konaniu, k pravým hodnotám, ktoré svet nevie ponúknuť. Zvesť Božieho evanjelia možno niešť hovoreným ako i spievaným slovom.

Spievať piesne na Božiu oslavu má veľký význam. Zasahujú náš ro-

zum, cit, prihovárajú sa našej duši, srdcu. Chcú z nás vybudovať mužov a ženy s Božím charakterom, očakávajúcich vo viere svojho Spasiteľa. Poznanie duchovnej piesne pôsobí povzbudzujúco aj v čase, keď človek stráca zrak a nevie už prečítať text v Biblii či spevníku. Aj v starobe nás Božie slovo nesie cez pieseň k výšinám, kde prebýva náš Pán. **Vonkajší človek sa ruší, ale vnútorný sa obnovuje zo dňa na deň.** Cez slovo, sviatosti, modlitby a pieseň sme spojení Duchom Svätým s viditeľnou cirkvou tu na zemi, ale aj tou neviditeľnou v nebesiach.

Akou výchovou sme boli vychovávaní, také sú aj naše piesne. Čo hýbe naším srdcom, to sa prejaví aj na piesňach, ktoré si spievame. Akú má cirkev vierouku, také piesne spieva. Piesne sú zrkadlom náuky kresťanskej cirkvi. Pri duchovnej piesni, a to aj tej vianočnej, nie je najdôležitejšia chytľavá melódia. Uchu príjemná melódia musí niešť aj dobré poslanstvo – hodnotné slovo, aby aj generácie po nás, keď si raz otvoria Evanjelický spevník, na-

šli v ňom poklady neba a objavili Krista. Vianočné piesne, ktoré sa nachádzajú v Evanjelickom spevníku, v sebe spájajú príjemnú hudbu aj bohatstvo biblického posolstva.

To, čo cirkev učí, je vyjadrené v duchovných piesňach, ktoré spievame na svojich zhromaždeniach či v domácnostiach. **„Ale čo hovorí Písmo? Blízko teba je slovo, v твоjich ústach a v tvojom srdci; to je slovo viery, ktoré kážeme“** (R 10, 8). Otvárajme svoje ústa k Božej oslave aj tým, že Ho budeme oslavovať spevom. Tak, ako to robil aj Pán Ježiš Kristus a apoštolovia, aj my sa povzbudzujeme nábožným spevom a oslavujeme Jeho meno.

Vo vianočných piesňach, ktoré spomenieme, nachádzame čisté vieroučné posolstvo. Akými slovami viery, čím sa nám evanjelikom teda prihovára duchovná pieseň počas Vianoc?

Nasleduje 27 vianočných piesní. V Evanjelickom spevníku sa týmito obdobím cirkevného roka zaoberajú piesne č. 31 až 63. Z toho Kyrie sú zastúpené dvoma piesňami číslo 31 a 32; Slávospev číslom 33 a 34; Krédo číslom 35 a 36.

Najznámejšie sú: Čas radosti veselosti (ES 41); Narodil sa Kristus Pán (ES 47); Tichá noc (ES 60); Nebo otvorené (ES 49); Len Tebe srdce dávam (ES 46); Ó, kresťania podme (ES 52); Anjelov spev (ES 5); Pri jasliach stojím (ES 54); Radujme sa, ó kresťania (ES 55); Radujte sa, srdečne plesajte (ES 56); Srdečne sa radujme (ES 58).

K neodmysliteľným duchovným piesňam Vianoc patrí pieseň č. 60: Tichá noc od F. Grubera, ktorú by

sme pre jej popularitu mohli nazvať aj hymnou Vianoc. Prvýkrát sa spievala v rakúskom mestečku Oberndorf na text farára Jozefa Möhra. Milovníkov gitarového prednesu zaiste poteší to, že pre pokazený organ túto pieseň farár Möhr hral na gitare.

Melódia Franza Grubera uchvátila mnohých a popri nej aj výpovedná hodnota slov, ktoré pieseň nesie, sa stávajú požehnaním pre poslucháčov. Pieseň zvestuje, že v dieťati prišiel Spasiteľ sveta: **„...Anjeli priniesli najprv pastierom radostnú zvesť, z nej teší sa i dnes celý svet. Prišiel Spasiteľ k nám.“**

Už v raji Boh prvým ľuďom zaslúbil poslať Mesiáša (1M 3, 15). Potom to spomínali proroci. Napríklad to, že panna počne, nachádzame u proroka Izaiáša 7, 14. O tom, že sa narodí dieťa, píše Izaiáš v 9, 5. Slovo o Mesiášovi z Betlehema (Micheáš 5, 1) predpovedané ústami proroka sa naplnilo, ako o tom píše evanjelista Matúš: **„Ajhl'a, panna počne a porodí syna a dajú Mu meno Emanuel; to v preklade znamená: Boh s nami“** (Mt 1, 23).

V centre duchovných vianočných piesní je teda narodený Spasiteľ. Posolstvá prorokov sa naplnili, Boh sa sklonil k nám a prišiel na túto zem. V každej z vianočných piesní nájdeme vyjadrenie radosti nad narodením Spasiteľa. Napr. piesne č. 37, 2: **„Radujme sa, plesajme, celým srdcom spievajme! Kristus z dávna vyčkávaný prišiel, tu je medzi nami.“** Ďalej piesne 47, 48, 50, 52, 53, 56, 58...

Biblické naplnenie toho, že Mesiáš sa narodí ako dieťa, nachádzame v piesňach:

č. 38, 1: „... hľa, Dieťaťko utešené
v jasličkách je položené.“

č. 49, 3: „...Podme, vidme Dieťa,
ktoré nám Boh dáva“

č. 52, 1: „... Dieťaťko, ajhľa, nám sa
narodilo...“

č. 60, 1: „... v jasliach Dieťa tam ute-
šené tíško, spokojne spí...“

**Hoci je dieťaťom, máme sa Mu
oddať a dať Mu seba samých. Túto
myšlienku odovzdania sa nachá-
dzame napr. v týchto piesňach:**

č. 46, 1: „len Tebe srdce dávam, Je-
žiši, môj Pane, Tebe sa odovzdá-
vam, ó Dieťa premilé!“

č. 54, 1: „Pri jasliach stojím pokor-
ne, ó Ježiši, môj živote! K nohám
Ti kladiem ochotne, čo dala Tvo-
ja milosť; svoj rozum, srdce dá-
vam Ti, veď nemám iné poklady,
môj život celý prijmi.“

č. 55, 3: „Čože Ti dám, môj Ježi-
ši, že mám v Tebe Spasiteľa...
Chcem Ti svoje srdce dať, ach,
ráč k sebe ma prijať...“

**Narodenie z panny nám dekla-
rujú piesne:**

č. 41, 1: „... keď Spasiteľ, Vykupiteľ
narodil sa z Panny...“

č. 45, 1: „Kristus, Syn Boží, hľa v jas-
ličkách leží, Panna Ho porodila...“

č. 49, 4: „... Z lona čistej Panny, pri-
šiel na svet Víťaz vyčkávaný...“

č. 50, 2: „... Panna čistá – matka Kris-
ta - pokorne Božiu vôľu vyplnila.“

**Naplnenie proroctva o Emanu-
elovi, aj to, že je s nami – vyjadru-
jú piesne:**

č. 38, 4: „... S nami je v každom krí-
ži Pán.“

č. 39, 2: „... zaháňa preč smrti noc,
Emanuel, Spasiteľ...“

č. 50, 3: „... Boh je s nami aj v trápení“

č. 58, 4: „... v každej chvíli s nami
bud’...“

**Micheášovo proroctvo, že Me-
siaš bude z Betlehema, mesta
kráľov, nájdeme v piesňach:**

č. 38, 2: „Už Micheáš predpovedá,
v Betleme, meste Dávida, naro-
dí sa vám Mesiáš, Ježiš Kristus,
Spasiteľ náš.“

č. 39, 1: „Krista víta Betlehem...“

č. 41, 1: „...V mestečku Betleheme,
v jasličkách na slame...“

č. 43, 3: „...v Betleheme našli Ho
v jasliach položeného.“

**Poukaz na božstvo a človečen-
stvo Ježiša Krista - Boh zostú-
pil k nám ako človek - nájdeme
v piesňach:**

č. 52, 2: „K nám prišiel Pán slávy,
Boh a človek pravý...“

č. 57, 5: „On Syn večného Otca,
mocného na nebi, hľa, stal sa sy-
nom matky...“

č. 61, 2: „...On Boh a Človek pravý
nedá mi zahynúť.“

**Poukázanie na Božiu lásku
a Jeho dar nám ľuďom nachádza-
me v piesňach:**

č. 37, 1: „Aká veľká vec to, Pane, že
si nás tak miloval...“

č. 43, 4: „Najdrahší ten Boží dar,
ktorý nám Boh z lásky dáva...“

č. 46, 2: „Čo Ťa len k tomu núti, Je-
žiši, môj Pane, že miluješ nás ľu-
dí, ó Dieťa premilé.“

č. 55, 1: „...On nás vrelo miloval,
človekom sa pravým stal.“

**My ľudia sme hriešni - túto
duchovnú pravdu nachádzame
v piesňach:**

č. 40, 2: „Češ' Tebe, Kriste Ježiši,
že k hriešnym ľuďom prišiel si...”

č. 44, 2: „Potešme sa všetci hrie-
chom zotročení, lebo sa narodil
Mesiáš sľúbený...”

č. 56, 2: „Ježiš milý narodil sa nám
hriešnym, aby sme prijali v Ňom
spásu...”

č. 59, 2: „Poznávame deň čo deň,
čo sme pre hriechy stratili, každý
z nás je nehoden...”

**Hriešnika zachraňuje pros-
tredníctvom Krista Boh. Tým nás
hriešnikov Boh potešuje:**

č. 44, 2: „Potešme sa všetci hrie-
chom zotročení, lebo sa narodil
Mesiáš sľúbený...”

č. 46, 2: „To Tvoja láska preveľká
prichádza spasit' hriešnika...”

č. 54, 2: „... z tmy hriechov si ma vy-
slobodil.”

č. 55, 2: „... prišiel by nás vyslobo-
dil, On sa pre nás ponížil, aby
hriešnych vykúpil...”

**Spasenie je pre každého; Boh
miluje každého človeka; spasenie
je pre celý svet:**

č. 37, 3: „Boh sa k všetkým ľuďom
skláňa...”

č. 46, 2: „Čo Ťa len k tomu núti, Je-
žiši, môj Pane, že miluješ nás ľu-
dí, ó Dieťa premilé.”

č. 48, 3: „... prišiel Syn Boží, Kristus
Pán, aby nás z hriechov vykúpil
a život večný navrátil.”

č. 49, 3: „... tajuplne, v láske, Boh sa
k ľudstvu skláňa, náručie otvára...”

**Ježiš za nás platí dlh. Premáha
smrť, diabla:**

č. 47, 4: „Diabla zlého porazil...
a nad hriechom zvíťazil...”

č. 51, 5: „... Kto by za cudzí dlh pla-
til? Len On to vykonal.”

č. 61, 2: „... premohol diabla, smrť.”

**Za narodeného Spasiteľa Bo-
hu ďakujeme. Medzi takéto pies-
ne patria:**

č. 40: „Bud' Bohu česť na výsosti, že
dal nám Syna z milosti a na ten-
to svet Ho poslal, v Ňom všetkým
večný život dal. Haleluja!”

č. 55, 1: „Radujte sa, ó kresťania!
Radujte sa všetci spolu... Kristus
prišiel na zem dolu...”

Za piesňou môžeme vidieť du-
chovné smerovanie autorov, kto-
rí skladali tieto piesne. My ich dnes
máme v našom spevníku a ich spie-
vaním sa stotožňujeme s ich posol-
stvom. Duchovná vianočná pieseň
poukazuje na Božiu lásku a Božie-
ho Syna, ktorý je Kniežaťom pokoja.
Duchovné posolstvo vo vianočných
piesňach hovorí o Bohu, ktorý prišiel
k nám na zem. Pravý Boh sa narodil
ako ľudské dieťa v mestečku Betle-
heme. Je to radosť pre celý svet, le-
bo sa narodil Spasiteľ, ktorý nás vy-
kúpil od hriechov, smrti, diabla.

Pre hriešneho človeka nastala
doba milosti, lebo Boh nám zaslúbil
Mesiáša, ktorý bude s nami. Od nás
čaká len to, aby sme tohto Mesiáša
prijali, odovzdali Mu svoj život a ve-
ne Ho nasledovali.

Aký máme teda úžitok z vianoč-
ných piesní? Vianočná duchovná
pieseň poukazuje na skutočné hod-
noty, ktoré by mal človek prijať. Nás
kresťanov vyzýva k upevneniu vie-
ry v Toho, ktorý prišiel. A tých, ktorí
Ho ešte nepoznajú, vyzýva k tomu,
aby svoje srdcia otvorili pre Spasi-
teľa sveta. Jeho narodenie má pote-

šiť každé ľudské srdce. V Ňom nám Boh zvestuje, že nás miluje.

Pri spievaní duchovných piesní má mať človek otvorené nielen svoje ústa, ale aj srdce. Aby na to, čo spievajú ústa, odpovedalo srdce kladnou odpoveďou. Význam duchovných vianočných piesní nás vedie k Nemu, Emanuelovi, ktorý je s nami naveky. Od nás sa očakáva, že k Nemu pôjdeme, Jemu sa pokloníme a prijmeme Ho do svojho srdca.

Aj pri vianočných piesňach myslime na slovo apoštola Pavla z Lis-

tu Kolosenským 3, 16: „**Slovo Kristovo nech prebýva vo vás bohato; vo všetkej múdrosti učte a napomínajte sa žalmami, hymnami, duchovnými piesňami a vďačne spievajte v srdciach Bohu!**“

„Ježiša z Betlehema, s dôverou prijmime, že sa nám narodil, vďaka Mu vzdávajme, pred Ním v pokore sa skláňajme, Jeho vzývajme“ (ES 44, 4).

L. Mervartová
evanjelická farárka

POVEDALI O... SPEVE

DVAKRÁT SE MODLÍ TEN, KDOŽ SPÍVÁ,
JEN KDYŽ PŘITOM SRDCE MÍVÁ. **J. TRANOVSKÝ**

SÚ PIESNE, KTORÉ KEĎ POČUJE UCHO,
ZAREAGUJE NA NE SRDCE. **P. I. ČAJKOVSKÝ**

AK CHCEŠ POČUŤ SPEV SVOJEJ DUŠE,
OBKLOP SA MLČANÍM. **ARTURO GRAF**

HUDBA A SPEV ZNÁSOBUJÚ SILY ČLOVEKA.
FR. SCHILLER

SPIEVAŤ MÔŽEME VŠETCI RAZOM,
HOVORIŤ IBA JEDEN! **FR. SCHILLER**

SPIEVAJTE HOSPODINOVI, DOBRORÉČTE JEHO MENU,
ZVESTUJTE JEHO SPÁSU DEŇ ČO DEŇ! **ŽALM 96,2**

LEPŠIE JE POČÚVAŤ KARHANIE MÚDREHO,
AKO KEĎ NIEKTO POČÚVA SPEV BLÁZNOV.
KAZATEĽ 7,5

Kázeň o narodení Ježíša Krista

Kázeň o narodení Ježíša Krista najvýstižnejšie charakterizuje svojho autora a zároveň je ukážkou jeho vrcholnej formy. Hoci vyzerá úplne jednoduchá, nevyumelkovaná, Luther sa pri jej príprave pohrúžil do predchádzajúcich interpretácií tohto príbehu. Študoval Augustína, Bernarda, Taulera a Ludwiga Saského, autora Kristovho životopisu a ich výklady naplnil hĺbkou svojej teológie a oživil svojou obrazotvornosťou:

Ako nenápadne a jednoducho sa odohrali tieto udalosti na zemi, ktoré sú tak zvestované v nebi! Na zemi sa to udialo takto: Medzi najúbohejšími obyvateľmi mesta žila jedna chudobná mladá žena Mária z Nazaretu, a tak málo si ju ctili, že si nikto nevšimol, aký zázrak nosí. Ona mlčala, nevychvalovala sa, ale slúžila svojmu mužovi, ktorý nemal ani sluhu ani služku.

Jednoducho odišli z domu. Možno mali oslíka, ktorý niesol Máriu, hoci v evanjeliách sa o tom nepíše, a môžeme si právom myslieť, že išla peši. Cesta z Nazaretu v Galilei do Betlehema, ktorý leží na opačnom konci Jeruzalema, trvala určite dlhšie než deň. Jozef uvažoval: „Keď prídeme do Betlehema, ubytujeme sa u príbuzných a všetko potrebné si požičiame.“ To bol teda skvelý nápad! Akoby nestačilo, že mladá, ani nie rok vydatá nevesta nemohla porodiť svoje dieťa v Nazarete, vo vlastnom dome, a namiesto toho musela podstúpiť celú tú dlhú cestu, keď bola ťarchavá! O čo horšie to muselo byť, keď prišla a nenašla sa pre ňu izba! Všade mali plno. Nikto neuvoľnil izbu tejto tehotnej žene. Stvoriteľa celého tvorstva musela porodiť v maštali, lebo nikto jej neprepustil miesto. Hanba ti, úbohý Betlehem! Ten útulok mali spáliť pekelné plamene, lebo aj keby Mária bola len úbohouslužkou alebo nevydatou ženou, v takej chvíli by mal byť každý rád, že môže pomôcť.

Mnohí z vás, čo ste sa tu zhromaždili, si teraz myslia: „Keby som tam len mohol byť! Hneď by som Jezuliatku pribehol na pomoc! Plienky by som mu pral. Aký šťastný by som bol, keby som sa išiel spolu s pastiermi pozrieť na nášho Pána uloženého v jaslach!“ Áno, boli by ste. To však vravíte iba preto, lebo viete, aký veľký je Kristus. Keby ste tam boli bývali vtedy, nepočínali by ste si o nič lepšie, než tí ľudia v Betleheme. Aké detinské a hlúpe myšlienky! Prečo tak nekonáte teraz? Krista máte vo svojom blíznom. Mali by ste mu poslúžiť, lebo čokoľvek, čo robíte pre svojho blízkeho v núdzi, robíte pre samého Pána Ježíša Krista.

No ten pôrod bol ešte žalostnejší. Nikto si nevážil túto ženu, ktorá mala priviesť na svet svojho prvorodeného. Nikto si jej stav nezobral k srdcu. Nikto si nevšimol, že v cudzom prostredí nemá ani len tú najmenšiu maličkosť potrebnú pri pôrode. Ocitla sa tam celkom nepripravená: bez svetla, bez ohňa, uprostred noci, v hlbokéj tme. Nenašiel sa nikto, kto by jej po-

skytol obvyklú pomoc. Hostia v domoch popíjali, veselili sa a nikto sa o túto ženu nepostaral. Myslím si, že keby si Jozef s Máriou uvedomili, že jej ťažká hodinka je tak blízko, ostala by Mária v Nazarete. Len si pomyslíte, čo asi mohla použiť ako plienky – nejaký kus odevu, ktorý mohla obetovať, možno svoj závoj – určite nie Jozefove spodky, ktoré sú teraz vystavené v Aachene.

Pomyslíte si, ženy, že tam nebolo nikoho, kto by Jezuliatko okúpál. Ani trocha teplej vody, ba ani studenej. Bez ohňa, bez svetla. Matka si sama robila pôrodnú babu aj slúžku. Studené jasle boli lôžkom i vaničkou. Kto ukázal tomu úbohému dievčaťu, čo má robiť? Veď dovtedy nemala dieťaťko. Div, že to maličké nezamrzlo. Nerobte z Márie kameň, lebo čím väčšej Božej priazni sa ľudia tešia, tým sú krehkejší.

Uvažujme teda o narodení Ježiša tak, ako ho vnímame pri svojich vlastných deťoch. Hľa, Kristus ležiaci v lone svojej mladej mamičky! Čo môže byť sladšie než nemluvniatko, nežnejšie než matka? Čo krajšie než jej mladosť? Čo pôvabnejšie než jej panenstvo? Pozrite sa na to nič netušiace dieťa. A predsa všetko na svete patrí Jemu, ktorého by sa vaše svedomie nemalo báť, ale nachádzať v ňom útechu. Neváhajte. Podľa mňa sa ľudstvu nedostalo väčšej útechy, než je tá, že Kristus sa stal človekom, dieťaťom, nemluvňáťom, hrajúcim sa v lone a na prsiach tej najláskavejšej matky. Komu by tento pohľad neposkytol útechu? Prekonaná je sila hriechu, smrti, pekla, svedomia a viny, ak pristúpite k tomuto spokojne si mrnkajúcemu nemluvňaťu, ktoré neprišlo preto, aby vás súdilo, ale aby vás spasilo.

Martin Luther

Hudba v evanjelickej liturgii

Počas reformácie najďalekosiahlejšie zmeny v liturgii sa týkali hudby. Luther sa rozhodol prepracovať všetky jej tri zložky: nápevy intonované kňazom, chorály spievané cirkevným speváckym zborom a hymny spievané veriacimi. Sám Luther mohol celú vec usmerňovať a inšpirovať, aj keď už nie priamo realizovať. Hral na lutnu a spieval, ale sám sa za šikovného skladateľa nepovažoval. Bol však veľkým nadšencom hudby.

V predhovore k hudobnému dielu z roku 1538 napísal: „Z celého srdca chcem velebiť prevrácný Boží

dar, ktorý máme v ušľachtilom umeení hudby, ale neviem ani, kde začať alebo skončiť. Niet na svete ničoho, čo by nemalo jej tóny. Ešte aj neviditeľný vzduch spieva, keď ho švihne neme palicou. Zvieratá a vtáky majú ešte úžasnejšie piesne. Dávid, sám hudobník, sa s úžasom a radosťou vyjadril o vtáčom speve. Čo mám potom povedať o ľudskom hlase, ktorému sa nič nevyrovná? Pohanskí mudrci sa márne usilovali vysvetliť, ako môže ľudský jazyk rečou a piesňou, plačom a smiechom vyjadriť myšlienky duše. Hudbu máme velebiť hneď po Božom slove, le-

bo ona hýbe všetkými citmi. Nie je na svete nič mocnejšie, čo by dokázalo rozveseliť smutného, rozžialiť veselého, povzbudiť sklúčeného, obmäkčiť samolúbeho, skrotiť bujarého alebo utíšiť pomstychtivého. Sám Duch Svätý zložil hudbe poklonu, keď zaznamenáva, že Saulov zlý duch bol vyhnaný, keď Dávid hral na svoju harfu. Svätí otcovia si želali, aby hudba navždy prebývala v cirkvi. Práve preto je tak veľa piesní a žalmov. Tohto prevzácneho daru sa dostalo len ľuďom, aby im pripomínal, že sú stvorení na velebenie a chválu Pána. Keď sa prirodzene hudba umelecky upraví a prednesie, vtedy človek začína s údivom vnímať veľkolepú a dokonalú Božiu múdrosť v Jeho úžasnom hudobnom diele, kde jeden človek spieva jednoduchý hlas a okolo neho znejú ďalšie tri, štyri, alebo päť ďalších hlasov, ktoré sa vznášajú, vynárajú a poskakujú koldokola, skvostne obohacujúc jednoduchý hlas ako v nebeskej štvorylke s priateľskými úklonmi, objatiami a veselým pohojďovaním partnerov.“ Ďalej Luther píše, že veľkou zásluhou hudby je, že nevyvoláva žiadne spory.

Mnohohlasný chorál si vyžadoval spevácky zbor. Luther robil všetko preto, aby udržal školený cirkevný zbor, preto priviedol do Wittenbergu Georga Rhaua – kantora a dirigenta z Lipska. V Nemecku mali zbory tradíciu, vydržovali si ich nemecké kniežatá a boli zásobárňou školených spevákov. Spevácke zbory vznikali aj v mestách a najmä deti v školách prechádzali dôkladnou speváckou prípravou. V roku 1924 Luther vydal spevník s 23 piesňami, dvanásť z nich bolo voľnými va-

riáciami na latinské cirkevné piesne a šesť piesní bolo zveršovanými žal-
mami.

Lutherov náboženský charakter je azda najmohutnejšie vyjadrený v piesni Hrad prepevný, ktorá je našou hymnou a je autorom slov aj hudby. Evanjelický ľud sa naučil spievať. Počas týždňa povinne nacvičoval celý cirkevný zbor a po hodine katechizmu mali ľudia spievať doma v rodine.

Cirkevný spevácky zbor v Kežmarku

Aj v našom cirkevnom zbore existuje spevácky zbor. V súčasnosti ho vedie brat senior R. Porubän. K pravidelným vystúpeniam zboru patria najväčšie cirkevné sviatky ako sú Vianoce, Veľká noc, na Nedeľu Cantate, keď spevom oslavujeme Pána. Nechýbajú ani na svadbách a pohreboch, ani na službách Božích vo fíliách, či rôznych iných akciách.

Čo to obnáša – byť spevákom v cirkevnom zbore? Predovšetkým veľkú zodpovednosť: zúčastňovať sa na pravidelných nácvikoch v stredu o 18. hod. v auditóriu. Ďalej podriadiť svoj osobný program termínom vystúpení. Prísť na služby Božie skôr, lebo sa ešte treba rozospievať. Spev v zbore však prináša aj veľké zadosťučinenie, keď sa nácvik vydari a pieseň konečne zaznie v plnej kráse k oslave Pána. Alebo keď sa po vystúpení nájdú cirkevníci, ktorí ocenia výkon zboru. Alebo keď sa dirigent po speve usmeje, čo znamená, že dnes bolo všetko v poriadku. Na vystúpenie zboru máme v kostole miesto pod oltárom, je tam všetkých dobre vidieť, aj speváci vidia na dirigenta. Je však škoda, že

intenzitu spevu oslabuje akustika – spev sa vznáša do kupoly nad oltárom. Niekedy zbor vystupuje pri organe, niektorí cirkevníci si myslia, že zvuk spevu sa odtiaľ šíri lepšie.

Nácviky zboru sa vždy začínajú krátkou modlitbou, v ktorej speváci prosia o Božie požehnanie. Ďalej sa všetci rozospievajú, aby mohli podať dobrý výkon. A nasleduje nácvik novej piesne. Trpezlivo sa nacvičujú jednotlivé úseky piesne po hlasoch – ženské hlasy sú soprán a alt, mužské tenor a bas. Dlhو trvá, kým sa tieto hlasy zosúladia, „donekonečna“ sa opakuje, až kým nie je pieseň zaspievaná bez falše. Aj potom sa na ďalších nácvikoch stále opakuje, až kým si ju všetci neosvoja. Keď je

ešte čas, opakujú sa tie piesne, ktoré sa aktuálne budú spievať.

Zbor žije aj mimo nácvikov. Ujala sa pekná tradícia, oslavovať okrúhle narodeniny pospolu. Taká oslava je veľmi príjemná, lebo okrem pohostenia od oslávenca, sa – spieva. Zvyčajne si oslávenec zaželá svoju obľúbenú pieseň z repertoáru zboru. Je príjemné stretávať sa s ľuďmi, ktorí majú takú ušľachtilú zábavu akou je spev!

Zároveň je treba priznať, že zbor potrebuje stále nové sily. Radi by sme aj touto cestou pozvali do radov cirkevného zboru tých, čo nielen radi spievajú, ale aj neľutujú svoj osobný čas na nácviky. V kostole počuť z každej strany pekný spev, tak prečo neposilniť rady našich spevákov?!

Oľga Kormanová

Svaté zpěvy a písně (1823)

Ján Kollár

Ján Kollár (1793 – 1852) študoval na evanjelickom lýceu v Bratislave, na univerzite v Jene, pôsobil ako evanjelický kňaz v Pešti, ako profesor na viedenskej univerzite, ako poradca vlády. Patril do slovenskej klasicistickej literatúry, je autorom básnickej skladby Slávy dcéra. Písal poéziu, venoval sa vedeckej literatúre a zberateľskej činnosti. Bol zástanca československého jazyka, sám písal po česky. Ponúkame vám jeho kážeň:

Jedna z nejpamätnejších a najkrásnejších vecí, při našich slovenských službách Božích, zdá se býti ta, že my příchod a přítomnost některých výročních svátků a slavností obyčejně už po samém chrámovém zpěvu našem zdaleka cítiti a poznati můžeme. Svate zpěvy a písně v naší rodné řeči mají totiž tu povahu a vlastnost, tak spořádané, tak ke každé částce roku přiměřené, tak ke každé slavnosti ulahoděné jsou, že nejen jejich vniterný obsah, ale i sám zevniterný hlas a zvuk, samy jejich noty a melodie, slovem celý jejich způsob zpívání nám už zvěstuje, co za svátky a slavnosti světíme, či smutné, či veselé, v jakové částce roka se nalézáme, či v zimní, či v jarní. Považujme jen pozorným uchem a citedlným srdcem všechny naše zpěvy, a srovnávejme je se zpěvy jiných řečí. Tedy se o tom snadno přesvědčíme.

Naše adventní písně a melodie mají v sobě cosi tichého, pokojného, polovic smutného a polovic radostného. Oni jsou obraz vadnoucí v podzimku přírody, v nich věje toužení a očekávání Mesiáše. Naše vánoční písně zpíváme my hlasem radostným a veselým, srdcem plesajícím a narození Páně vítajícím. Naše novoroční zpěvy pohybují se slavným, vznešeným, chvály a vděčnosti plným zněním. Naše postní písně oblečené jsou do roucha smutných melodií. Oni mají nejen bolestná slova, ale i noty a hlasy, podle kterých se zpívají, jsou žalostné, plačlivé, lamentující, umučení Kristovo uchu našemu oznamující tak, že nás už samo jejich slyšení ke smutku nakloňuje a srdce naše proniká, byť by jsme i smysl písní nerozuměli, anebo naň nepozorovali. Naproti tomu opět naše velikonoční zpěvy o vzkříšení jsou tak příjemné, rozkošné, potěšitelné, že srdce samou radostí skáče při jejich slyšení a zpívání. Oni tak rozehrávají tělo i duši člověka, tak všechny kosti a žily pronikají a jakýmsi radostným ohněm naplňují, tak zvučně, jasně, široko daleko se rozléhají, že každý vedle našich chrámů po cestě jdoucí člověk už po uchu pozná a sobě myslí, že slavnost velikonoční světíme. A tak jest i se zpěvy těchto přítomných Svatodušních slavností, tak je i s písněmi jiných, jak větších, tak menších svátků církevních.

I ti, kteří nejsou křesťané, zůstanou, jak to ze zkušenosti víme, často stát u dveří našich domů Božích a kochají své ucho svatým ohlasem našich zpěvů a jejich liběznějších melodií. I ti, kteří naši řeči nemluvějí a nerozumějí, téměř nám toto štěstí závidějí obdivující s velikým podivením utěšenost, pronikavost a rozličnost našich zpěvů. V žádné jiné, aspoň mně známé řeči tyto tak mnohé a pěkné vlastnosti nenacházíme, aspoň ne na tak vysokém stupni. Jiní národové a bratrové evangeličtí mají téměř jen dvě, tři melodie, které ustavičně opakují, podle kterých všechny písně v celém roku zpívají bez rozdílu času a svátku. Jiní národové zpívají často v čas velikonoční smutné postní melodie, anebo v postě zpívají písně podle veselých zvuků. Naše zpěvy mají vždy ohled na čas, naše melodie mají sváteční charakter, mají v sobě ducha každé přítomné slavnosti, mají milou nesmírnou rozmanitost. Toto však nebuď na ujmu jiných bratrů a jazyků řečeno, ale jen k našemu vlastnímu užítku a vzdělání, aby jsme totiž v našem milém jazyku a náboženství i takovéto věci cítili, vážili a k obživení naší pobožnosti obrátiti znali; aby jsme znali vážit i z tohoto ohledu moudrost a zásluhu našich křesťanských předků a skladatelů těchto zpěvů a naproti nim vděční byli. Melodie těchto zpěvů zůstanou drahým pokladem naší řeči, zůstanou obrazem pro všechny věky a národy křesťanské, třeba by i jejich obsah už nyní našim časům a potřebám ne všudy přiměřen byl.

vybrala Olga Kormanová

Stará nemecká pastierska hra

– Weihnachtsspiel

Po prvom vianočnom sviatku začali chodiť po celom Spiši – hlavne po dedinách – koledníci s betlehemom, a čo je zaujímavé, texty ich hier, či už slovenské alebo nemecké, boli takmer doslovné. Uvedieme aspoň jednu nemeckú pastiersku hru v slovenskom preklade. V origináli spišské pastierske hry publikoval Rudolf Weber v kežmarskom týždenníku Karpathen-Post v rokoch 1907, 1908, 1910.

Osoby: Anjeli, Mária, Jozef, dvaja pastieri, zbor.

Anjel: Z výšky nebies prichádzam k vám a nesiem vám novinu. Dieťa sa narodilo v Betleheme, teší sa z neho celý Jeruzalem.

Mária: Ach, Jozef môj, pomôž mi pokolísať dieťaťko. Od zimy nemôže spať. Očká má otvorené. Ach, Jozef, môj!

Jozef: Ach, Panna moja čistá. Ako ja môžem dieťaťko pokolísať, keď nemôžem svoj starý chrbát ohnúť?

Anjel: Gloria in excelsis Deo!

Prvý pastier: Vstávajúte, bratia, nebesá horia!

Druhý pastier: Nechaj ich horieť, už som dosť starý na to, aby som ich hasil!

Anjel: Vstávajúte, vstávajúte, pastieri!

Prvý pastier: Počuj, bratku, anjeli spievajú!

Druhý pastier: Ale čo, to ovečky zvončekmi zvonja.

Anjel: Vstávajúte, pastieri, nespíte toľko, noc prešla, teraz svieti slnko! Je tu malé dieťaťko, malé dieťaťko, v ňom je skryté niečo nebeské! Stará maštal', stará maštal' sa ligoce jasnejšie než krištál.

Starý otec so snehobiellou bradou obskakuje usilovne okolo dieťaťa. Gloria in excelsis Deo!

Pastieri (stoja a spievajú): V zeleťnom lese na našej pastvine, kde ovce strážíme v jednej doline, nečakane sa zjavil krdel' anjelov a zvestovali nám pastierom, že sa Kristus narodil.

Zbor: Nečakane sa zjavil krdel' anjelov a zvestoval pastierom, že sa Kristus narodil.

Anjel: Poďte ďalej, pastieri, prečo stojíte tak ďaleko? Pristúpte bližšie k jasličkám, privítajte Pána, ktorý sa narodil. Narodil sa nám teraz, v tmavej maštali. Preto chváľte všetci Boha!

Pastieri (prichádzajú s darmi k jasličkám): My, chudobní pastieri, darujeme Ti zlato, kadidlo a myrhu a náš starý kozuch, aby Ti nebolo zima.

Anjel: A pastieri veselo chválili Boha, s radosťou sa vracali domov na salaš k svojim ovciam. Nuž chváľte Boha aj vy, kresťania, a ďakujte mu, že sa Kristus narodil!

preklad Nora Baráthová

Juraj TRANOVSKÝ

Voz hrkotal po hrbolatej ceste, hoci už dávno mal byť sneh. Naozaj je tá zima divná – predivná. Ako celý svet okolo. Samé vojny, choroby...

Pritom voz nebol doplna naložený. Tranovskovci nemali veľké bohatstvo. Ich bohatstvo – to boli deti, hoci dva malé hroby zanechali vo svojom dávnejšom pôsobisku vo Valašskom Meziříčí. Vypukol mor. Veľká časť mesta vymrela. A potom prišla na českú a moravskú zem ďalšia pohroma. Rok 1620. Nešťastná bitka na Bielej Hore pri Prahe a definitívne víťazstvo katolíckej šľachty nad protestantmi. Víťazi dali popraviť takmer tridsať popredných pánov, medzi nimi aj po celej Európe známeho lekára Jána Jesenia.

Protestanti nemali na výber: alebo sa zrieknu svojej viery, alebo opustia krajinu. Pre druhú možnosť sa rozhodol aj Juraj Tranovský s manželkou a deťmi. Prešli na Sliezsko, no napokon aj odtiaľ museli odísť a vďaka šľachticovi Suňogovi sa dostali až do Horného Uhorska – na územie Slovenska. Tu ešte zatiaľ nenašla protireformácia svoje silné zázemie, veď evanjelici tvorili väčšinu obyvateľstva.

Najprv sa Tranovskovci usadili na budatínskom zámku, potom na Orave – na hrade rodiny Thurzo. Tranovský ľutoval, že už nemohol spoznať slávneho palatína Juraja Thurza, vďaka ktorému získala evanjelická cirkev svoje zákonodarstvo. Ale žili tu jeho potomkovia a palatínov duch akoby sa vznášal nad všetkými hradnými komnatami. A že tu mohol byť Tranovský hradným kňazom, to si nesmierne vážil. Tu mohol písať, skladať svoje básne, modlitby, piesne. Svoje Ódy už vydal aj tlačou.

A potom sa odrazu na Orave objavili ďalší páni: Pongrác a Okoličáni z Liptova. Tak sa predstavili. Dupočuli sa, že tu pôsobí pán farár, ktorý vyučoval dokonca v Prahe. Nie je ho na Orave škoda? Veď tu má pomerne málo ovečiek. Zato Liptovský Mikuláš ostáva bez farára. Tam je veľký evanjelický zbor a potrebuje silnú osobnosť. Dôstojný pán Tranovský je na to miesto akoby stvorený. Samozrejme, dáva sa mu čas na rozmyslenie, ale bolo by dobre, keby sa rozhodol pre Mikuláš.

V prvom momente chcel Tranovský povedať rozhodné nie. Má opustiť túto nedobytnú hradnú pevnosť? Má vymeniť istotu za neistotu? Riskovať nebezpečenstvo pre rodinu? Vymeniť pokojnú prácu za riešenie samých problémov, lebo tie tam isto budú?

So svojimi obavami sa zveril manželke. Vari ešte dosť neputovali? Nestačili im až tri vyhnanstvá?

- V niečom majú pravdu, - povedala žena. - Tu máš málo ovečiek. Ty si naozaj stvorený pre veľký zbor.

Tranovský sa nezmohol na slovo. To mu hovorí jeho vlastná manželka?

- Pre koho píšeš toľké piesne a modlitby? Pre seba? A čo, ak ich nikdy nevydáš ako kancionál? Čo bude s nimi? A takto by si ich mohol dať cirkevníkom. Ktovie, z čoho spievajú. Či majú vôbec nejaký spevník.

- A to len kvôli tomu sa máme presťahovať?

- Nielen kvôli tomu. Aj kvôli deťom. Nech majú voľnosť, môžu chodiť do školy, nájsť si kamarátov. Lebo čo tu, na hrade...

Tranovský sa nerozhodne zatváril. Deti... To je pravda. Samko je síce stále otcovi v päťach, vyhlasuje, že raz bude aj on farár, ale ostatní sú ako malí divosi. Pritom Samko, ktorý má sotva šesť rokov, vie čítať, písať, rozpráva aj po nemecky, po poľsky, po česky a už aj po slovensky. Bolo by ho škoda nechať len tak. Určite raz pôjde na univerzitu ako jeho otec.

- Ešte sa poradím s hradným panstvom, - povedal po chvíli Tranovský.

Hradné panstvo napodiv odchod do Mikuláša schválilo.

A tak sa rodina Tranovských rozhodla pre ďalšie sťahovanie. Koľké v poradi, to už nikto nevedel.

Mikulášski evanjelici nespúšťali oči zo svojho nového farára. Nemá ešte ani štyridsať rokov a ako káže! Škoda, že je ženatý, pomyslelo si nejedno dievča, veď je celkom pekný a tie husté vlnité vlasy! A že je ženatý, videli hneď všetci: za Annou Tranovskou pochodovalo v husacom rade niekoľko ratolestí, ktoré napodiv vydržali ticho počas celých bohoslužieb.

Jediné, čo viacerých prekvapilo, bola Tranovského reč. Kňazi obyčajne hovorili po slovensky kde-tu vmiešajúc nárečové slovo, avšak nový farár používal reč, akú mali v kancionáloch. Českú. No nikomu to nevadilo. Každý všetkému porozumel. Aj kázni, do ktorej Tranovský vplietol svoj osud a zarosil nejedno oko.

Kázeň končí. Už len záverečná modlitba.

- Hospodine, prosíme Ťa, prekaz a zruš ukrutnú moc nepriateľov kresťanskej cirkvi. Rozožň ich, aby poznali, že v Tebe máme mocného ochrancu, ktorý bojuje aj za nás. Zmiluj sa nad nami. Na Teba, Pane Bože, čakáme, aby si bol našou pomocou a obranou v čase úzkosti a smútku. Pokorne Ťa prosíme, nedopušť, aby Tvoje stádočko pohanili a rozohnali pre Tvoje sväté meno. Neodním od nás svoje milosrdenstvo, Pane Bože! Amen!

- Amen, - zopakujú veriaci opäť prekvapení obsahom modlitby.

Písal sa 22. január roku Pána 1632.

- No vidíš, prišiel si medzi svojich, - smiala sa Anna Tranovská, keď konečne nastal večer. - Ešte aj svoje kancionály ti podonášali, aby dokázali, že sú písané v reči, v akej rozprávaš ty.

Tranovský sa usmial. Áno, aj tu, na Slovensku, používajú staré české spevníky, ktoré vydala ešte Jednota bratrská. Ba aj Kralickú bibliu. Svoje vlastné spevníky totiž nemajú.

Nemajú... Zatiaľ nemajú. A v tej chvíli počuje Tranovský vnútorný hlas: Na to si sem prišiel, aby si týmto ľuďom pomohol. Veď si napísal toľko piesní. Ty môžeš stvoriť nový spevník. Moderný.

Vzrušene vstane. Kde má svoje texty... ešte si nevie navyknúť na nový domáci poriadok. Malo by to byť v starorodičovskej láde, čo zdedil po dávnom predkovi Adamovi, ktorý pochádzal z Třanovic pri Tešine a po ňom nosí rod toto meno. Dožil sa vraj požehnaného veku – 103 rokov! Juraj Tranovský je hrdý na svoje meno, ale občas používa aj jeho latinský variant: Georgius Tranoscusius.

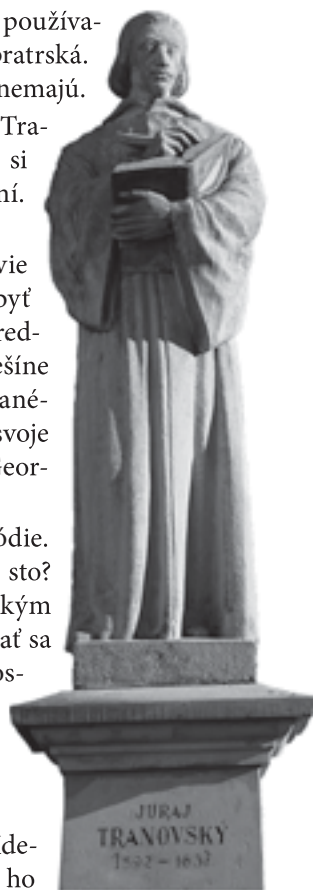
Áno, tu je to. Desiatky textov na známe melódie. Staročeské i nemecké. Koľko ich bude? Hádám sto? To je na kancionál málo. Treba preložiť predovšetkým viaceré piesne doktora Martina Luthera. Popozerať sa po slovenských farároch, čo píšu básne. Všeličo ostalo po Eliášovi Lányim, ktorý patril medzi prvých biskupov. Aj staročeské sa môžu použiť, len pozor na text predreformačných piesní, tie bude treba bezpodmienečne upraviť.

Anna Tranovská zvedavo pozoruje manžela. Kdeže únava! A dnes mal toho naozaj dosť. Uviedli ho do úradu, pozvali všetkých na obed, poobede sa venoval panstvu, ale ešte v kostole prisľúbil, že sa bude snažiť ponavštevovať všetkých veriacich. Nuž či to tých hádam päťtisíc osôb zvládne...

- Už viem, ako to urobím, - povie Tranovský s rozžiarenými očami.
- A čo? - spýta sa žena zvedavo.
- No predsa nový kancionál! Nemôžeme ísť podľa týchto starých spevníkov. A hneď si aj napíšem osnovu... predbežnú... potom ju môžem doplniť, - siahla po brku a na papieri pribúdajú riadky pekného písma.

Anna Tranovská si prisadne k manželovi a číta text v jeho materskom jazyku:

„Písne adventní... Písne o radostném narození Pána našeho Ježíše Krista... O pracovitém životu, kázáních a divích Páně... Postní o umučení a smrti Pána našeho Jezu Krista... Lamentationes, kteréž se při večerních shromážděních v středu, ve čtvrtek a v pátek zpívají... O slavném a radostném z mrtvých vstání Pána našeho Ježíše Krista...“

- Na tieto sviatky už máš aj svoje vlastné piesne, - podotkne manželka.
- Áno. Na celý cirkevný rok. Samozrejme, budú aj iné piesne. Pred kázňou, po kázni, pri krste, pri uzavretí manželstva, pri pohrebe, na ráno, obed, na večer, samozrejme, že aj o cirkvi... A potom by som chcel pripojiť aj poriadok služieb Božích, veď vieš, že každý farár má svoj, - zasmeje sa Tranovský.

- Koľko bude tých piesní?

- Okolo štyristo.

- A modlitby tam tiež dáš?

- Nie, nie. To bude osobitná kniha.

- To bude veľká práca, - vzdychne si Anna Tranovská.

Nuž, ale pozná manžela. On sa venuje svojej práci, ona rodine.

- S pomocou Božou to zvládnem. Teda zvládneme, - vstane Juraj Tranovský od stola. - A už mám aj názov kníh. Kniha modlitieb na každú príležitosť sa bude volať *Phiala odoramentorum* - Čaša plná vôní. A kancionál bude mať názov *Cithara sanctorum* - Citara svätých.

- Svätých? - zdesí sa Tranovská. - Svätý je predsa len Pán Boh, Pán Ježiš Kristus a Duch Svätý!

- A my všetci kresťania, - povie pokojne Tranovský. - Ako píše svätý Pavol vo svojich listoch? Pozdravujte všetkých svätých, teda veriacich v Pána Ježiša Krista... moderne povedané nás, kresťanov.

Tranovská sa ulahčene usmeje.

- A mne by tam lepšie pasovalo Piesne duchovné... ale ako chceš, muž môj. Nech je po tvojom. Ako vždy, - chce ešte dodať, ale rýchlo poslednú vetu prehltne.

Tranovský sa zahľadí cez okno na hviezdnatú oblohu. Aké nádherné dieľo stvoril Pán Boh. Nádherné, večné a neprekonateľné!

- Chcem slúžiť stále iba Tebe, Bože môj a márnosť sveta odvrhnúť. Zaraď ma k svojim sluhom; tu som večne Tvoj, aj tam, keď skončím zemskú púť.

Tranovský spieva ticho, ale žena pozná manželove verše. Tieto vyšli v jeho Ódach. V budúcnosti možno budú v kancionáli.

Tranovského sen sa splnil. Modlitebník vyšiel v Levoči v roku 1635 a kancionál, ktorý poznajú všetci evanjelici na Slovensku pod názvom *Tranoscius*, vyšiel taktiež v Levoči v roku 1636.

Rok pred autorovou smrťou.

Literatúra:

Modlitby a Ódy Juraja Tranovského. Liptovský Mikuláš, *Tranoscius* 1992.

Nora Baráthová

Začni deň modlitbou a Slovom Božím

Pozoruj hlas môjho volania, Kráľ môj a Boh môj, lebo k Tebe sa modlím. Čuj, Hospodine, hlas môj zrána; zrána Ti robím prípravy a vyčkávam (Žalm 5,3-4).

Ako začíname naše dni? Ak každé ráno, skôr ako začnú denné povinnosti, budeme vedome rozvíjať duchovný vzťah s Pánom – čítaním Jeho Slova a modlitbou k Nemu, potom budeme vnímať Jeho posväcujúci vplyv cez celý deň. Ak začneme deň bez Neho, zažijeme zlyhania a porážky. Ráno ešte leží deň pred nami ako nepopísaný papier. Pán si praje naň napísať prvé slová, aby tak celý tento deň dostal Jeho znamenie. Denných povinností a problémov býva veľa. Kde inde by sme

mali dostať potrebnú silu a múdrosť, ak nie od nášho Pána?

Ako Izraeliti na púšti, aj my by sme sa mali sýtiť tou pravou mannou: „chlebom z neba“ (Ján 6,31-33). Ak pravidelne a za každých okolností skúmame Jeho šľapaje, Jeho cestu a Jeho myseľ, potom nájdeme jasné smerovanie aj pre nás.

Aké je dôležité hľadiet' na Neho každé ráno, aby sme si boli vedomí Jeho blízkosti a prítomnosti celý deň! To spôsobí, že budeme žiť pod Jeho dohľadom v zbožnom rešpekte a robiť to, čo sa Jemu páči. Ak toto je úprimná túžba nášho srdca, tak budeme zažívať Pánov sľub, že On bude s nami (Jozua 1,5).

z anglického kalendára The Good Seed 2011 (Dobrá sejba) preložil ml

HISTÓRIA

Kežmarského evanjelického a.v. cirkevného zboru XII.

EVANJELICKÍ FARÁRI, DIAKONI A KAPLÁNI V KEŽMARKU:

(Údaje sú z Vizitácie 1826, z rukopisu Kristiána Genersicha Ecclesiae Ke-smarkiensis Pastores et Diaconi, jeho tlačeného diela: Merkwürdigkeiten der Königlich Freystadt Késmark II. Leutschau 1804, z matriky zosobášených 1685 – 1709, z matriky mŕtvych 1898 – 1944, zo školských výročných správ od r. 1870, z Evanjelickej encyklopédie, Bratislava 2001, z kežmarského cirkevného archívu atď.)

Thomas Preisner – farár 1525 (udáva to len Genersich, doklad nemáme)

Andreas Fischer – farár 1529 (udáva to len Evanjelická encyklopédia, doklad nemáme)

Georgius Leudischer – farár 1530 – 1542

Johannes Sommerus – farár 1540 – 1546 (Genersich udáva roky 1548 – 1577)

Erasmus Krossensky – farár v hrade u rodiny Lasky 1540
 Clementis – kaplán 1577
 Nicolaus – kaplán 1578
 Mathias Marmusius – kaplán 1579 – 1588
 Johann Ulricus Sachs (Saxo) – kaplán pre Slovákov 1577 – 1583(?)
 Casparus Kratzer – farár 1583 (Genersich udáva roky 1582 – 1583)
 Casparus Pilz – kaplán (?) 1586 (uvádza len Evanjelická encyklopédia)
 Thomas (Fabricius?) – kaplán 1588 – 1595, predtým v hrade
 Sebastianus Lam Ambrosius – farár 1583 – 1600 (ako kaplán sa uvádza r. 1577)
 Jacobus Benedicti – kaplán pre Slovákov 1595 – 1601
 Casparus Praetorius – farár 1601 – 1624
 Casparus Scholtz – kaplán okolo 1614
 Johannes Serpilius – farár 1624 – 1643 (do 1658 uvádza Evanjelická encyklopédia), senior
 Matthias Paludino Barányius – kaplán pre Slovákov okolo 1624
 Johannes Heldnerus – prvý diakon (diakon predstavoval v Kežmarku druhého – mladšieho a pomocného kňaza) 1624 – 1645 (1646? 1653?)
 Michael Guhr – diakon ? – 1635
 Michael Stankovius – diakon okolo 1635 (udáva len Genersich)
 Georgius Fischer – slovenský diakon, neskôr kňaz 1646 – 1651 (1653?)
 Simon Bilik – slovenský diakon 1642 – po 1647
 Elias Sartorius – slovenský diakon 1643 – 1648, riadny kňaz 1666 – 1668
 Johannes Andrae Kardoš – kňaz v hrade u rodiny Thököly 1658 – 1668
 Thomas Greb (Grebis) – kňaz 1658 – 1674 (Genersich uvádza roky 1661 – 1672)
 Adamus Ganus – slovenský kazateľ 1664 – 1674
 Augustinus Serpilius – diakon 1666 – 1667, kňaz 1672 – 1674, 1683 (?)
 Michael Fischer – diakon 1666 – 1674, kňaz 1682 – 1704
 Johannes Sinapius – kňaz v kežmarskom hrade u rodiny Thököly 1667
 Adamus Lazius – kňaz na kežmarskom hrade u rodiny Thököly 1668 – 1671
 Georgius Buchholtz starší – kňaz 1688 – 1705, senior, kázal aj pre Slovákov
 Michael Bussaeus – slovenský diakon 1686 – 1688 (?)
 Georgius Spetko – diakon (?) 1693 (uvádza len Evanjelická encyklopédia)
 Elias Perlitzius – kňaz 1704 – 1734
 Samuel Sartorius – diakon sa spomína v rokoch 1706 – 1716
 Ján Nohaides – slovenský diakon a rektor školy 1704 (1709?) – 1710
 Daniel Lany – slovenský diakon 1716 – 1729
 Juraj Bohuš – slovenský diakon a rektor školy 1711 – 1722

Georg Buchholtz – slovenský diakon a rektor školy 1723 – 1737
 Elias Fischer – diakon 1729 – 1734, kňaz 1734 – 1774, 1741 senior, 1747 superintendent
 Daniel Sartorius – diakon 1734 – 1740 (Alebo: Juraj Sartorius 1737 – 1752?)
 Gasparus Reiss – diakon 1740 – 1759
 Samuel Hellner – diakon 1759 – 1774, farár 1774 – 1789
 Daniel Cerva (Czerva) – diakon 1758 – 1774, ním aj zanikol úrad diakona a obaja kňazi mali rovnaké postavenie, potom kňaz 1774 – 1808 (?)
 Thomas Maugsch, ktorého uvádza len Evanjelická encyklopédia, nikdy farárom v Kežmarku nebol, len v r. 1808 – 1809 zastupoval nebohého kežmarského farára Cervu
 Johann Samuel Fuchs – farár 1809 – 1813
 Jozef Bencúr – slovenský kazateľ a rektor školy 1755 – 1760 a 1770 – 1776
 Christian Genersich – farár 1789 – 1825, senior
 Martin Ferdinand Rumann – pomocný kňaz 1822 – 1825 (?)
 Andrej Szoltesz – farár 1822 – 1825 (?)
 ? (Zatiaľ sa nám nepodarilo zistiť meno)
 Dávid Kuntz – farár 1844 – 1870
 Karol Schréter – kaplán ? – 1870
 Štefan Linberger – farár 1871 – 1902, senior
 Paul Heutsch – farár 1882 – 1912 (uvádza len Evanjelická encyklopédia, dkladov o tom niet)
 Andrej Koch – pomocný farár 1899 – 1901
 Fridrich Dianiska – farár 1902 – 1908
 Gustav Eduard Kirchknopf – farár 1909 – 1911
 Valentin Hajtsch – posledný nemecký farár 1912 – 1944, senior
 Ondrej Spišák – kaplán, potom prvý slovenský farár 1939 – 1952, jeho zásluhou vznikol 28. apríla 1940 slovenský evanjelický zbor
 Ján Bartko – kaplán 1946 – 1947
 Alexander Kowarik – farár 1953 – 1973, slúžil aj v dôchodku do r. 1976
 Ondrej Ilenin – farár 1976 – 1983
 Jozef Benka – farár 1984 – 1990
 Ondrej Koč – kaplán, potom farár 1990 – 1998
 Roman Porubän – kaplán, potom farár 1998 – dodnes, od 2010 senior

Nora Baráthová

Týmto zoznamom farárov sme skončili staršiu históriu nášho zboru. Po r. 1945 sa začala písať nová a spomienkami by mohli prispieť aj vekove starší cirkevníci. Radi ich spomienky uverejníme. Redakcia.

Vianočná koleda

Charles Dickens

...Bob si vyhrnul manžety – akoby sa mu boli mohli ešte väčšími zodrať, chudákovi! – zamiešal v džbánе horúci nápoj z ginu a citrónovej šťavy, dlho ho miešal koldokola a potom ho postavil na mriežky kozubu, aby sa prehrial; mladý pán Peter a obaja všadeprítomní Cratchitovci šli po pečenú hus; a vzápätí ju už priniesli s veľkou slávou.

V dome nastal taký ruch a hluk, akoby hus bola ten najvzácnejší vták na svete; popri nej napríklad čierna labuť bola asi len najobyčajnejší operenec, hus zasa hotový zázrak – a veru v tom dome to naozaj tak bolo. Pani Cratchitová prihriala v rajničke prichystanú masť, mladý pán Peter s neobyčajným nadšením pučil zemiaky; slečinka Belinda osladila jablkovú šťavu, Marta utrela zohriate tanieri, Bob sa usadil s malým Timom za vrchstola, obaja malí Cratchitovci každému prisunuli stoličku, nezabudli ani na seba, a keď potom zaujali svoje miesta ako na stráži, strčili si do úst lyžičku, aby sa krikom nedožadovali svojej porcie prv, ako na nich príde rad. Konečne bolo všetko na stole a odznela ďakovná modlitbička. Potom všetci so zatajeným dychom sledovali pani Cratchitovú, ako prešla pohľadom po celej dĺžke veľkého noža, ktorým sa chystala krájať hus, a ako jej ho zapichla do pŕs. Keď hus rozkrojila a von sa vyvalila túžobne očakávaná pln-

ka, pri stole vzkypela radosť, ešte aj malý Tim, povzbudený dvoma malými Cratchitovcami, zaklopal čienkou svojho noža a slabým hláskom zvolal „Hurá!“

Tá hus nemala páru! Aj Bob povedal, že taká hus sa ešte nikdy na pekáči neocitla. Všetci sa nadchýnali jej krehkým, šťavnatým mäsom, tým, aká je veličinná a pritom ani nebola taká drahá. A s jablčnou šťavou a pofučkanými zemiakmi stáčila na večeru celej rodine; ba pani Cratchitová s potešením skonštatovala, že sa ani celá nezjedla, pozeraúc na kúsok kosti, ktorý zostal na mise. A pri tom mal každý dosť, ba aj najmladší Cratchitovci sa najedli, že sa im šalvia s cibuľou parila z očí! Ale teraz slečna Belinda vymenila tanieri a pani Cratchitová vyšla z izby – sama, lebo by nezniesla svedkov – aby vybrala puding a priniesla ho na stôl.

Čo ak nie je hotový? Čo ak sa rozpadne, až ho vyklopí? Čo ak niekto preskočil múr do dvora a kým hodovali na husi, puding ukradol? Pri tejto predstave dvaja malí Cratchitovci zbledli ako stena. Všeličo sa mohlo stať.

Ach! Koľko pary! Puding je z formy vonku! Do nosa im dovialo pach ako pri veľkom praní. To zavoňal obrúsok. Vône ako z reštaurácie a cukrárne dokopy a navyše závan z práčovne! Páni, to bude puding! Pani Cratchitová vstúpila – zrumenené líca jej hr-

do žiarili – a niesla puding ako po-
bodkovanú guľu do kanóna, taký bol
pevný a nehybný, a plával v plytkej
vrstvičke horiaceho brandy, navrchu
ozdobený halúzkou cezmiňy.

Ach, aký nádherný puding! Bob
Cratchit vyhlásil, a to veľmi vážne,
že také niečo sa pani Cratchitovej
nepodarilo od svadby. Teraz, keď jej
odpadol kameň zo srdca, pani Crat-
chitová sa priznala, že si veru ne-
bola celkom istá, či dala dosť múky.
Každý sa k pudingu nejako vyjadril,
ale nik nepovedal, že je pre takú veľ-
kú rodinu primálny. To by bolo rúha-
nie. Každý z Cratchitovcov by sa bol
od hanby prepadol, keby bol nazna-
čil čosi také.

Napokon bolo po večeri, odpra-
tali zo stola, odložili obrus, vyčisti-
li rošt, rozložili oheň. Potom ochu-
tnali nápoj a skonštatovali, že je vý-
borný, na stôl priniesli jablká a po-
maranče a do ohňa dali za lopatku

gaštanov. Nato sa celá rodina usadi-
la okolo kozuba, do kruhu, ako pove-
dal Bob Cratchit, čím myslel polkruh,
a Bobovi Cratchitovi čakala pri lakti
rodinná výbava pohárov, dva vysoké
poháre a pohár od horčice.

Ale na ten horúci nápoj z džbá-
nu boli rovnako dobré ako pozlátené
pokály, a keď ho Bob nalieval, len sa
tak rozžiaril; do toho im ešte praskali
a pukali gaštany v ohni. Potom Bob
predniesol prípitok:

„Veselé Vianoce želám všetkým
vospolok, moji drahí! Božie požeh-
nanie!“

...Na celej večeri nebolo nič po-
zoruhodné. Nebola to zámožná ro-
dina, neboli dobre oblečení, topán-
ky rozhodne nemali nepremokavé,
šatstvom neoplývali; a Peter už asi
vedel, ako vyzerá záložňa. Ale boli
šťastní a vďační, tešili sa, že sú spo-
lu, boli radi, že sú Vianoce...

(úryvok)

Koho miluje Pán, toho prísne vychováva

(Židom 12,6)

Jedna žena často stretávala pastiera. Vídala ho skoro denne s jeho stádom
a všimla si, že stále mal na rukách mladú ovcu. Preto so ho opýtala na dôvod.

„Vidíte,“ odpovedal pastier, „má zlomenú nohu.“

„Ako sa to stalo?“

„Ja som jej ju zlomil.“

„Vy sami? To je hrozné! Ako ste to len mohli?“

„Nuž,“ vysvetľoval pastier, „bolo to tak: Táto ovečka bola svojvoľné, nepo-
slušné a vzdorovité stvorenie. Nepočúvala na môj hlas. Alebo sa celkom sa-
ma pobrala preč od stáda, alebo odvieďla ešte aj iné ovečky na nebezpečné
miesta. A tak – aby som ju aj celé stádo ochránil – som ju jedného dňa vzal
na ramená a zlomil som jej nohu; pritom som aj ja pocítoval veľkú bolesť.“

„Prečo ju potom nenecháte doma?“

„Nuž..., viete..., lebo patrí ku stádu. Lebo je rovnako ako ostatné mojou ovečkou a teraz ma potrebuje viac, ako iné. A tak ju beriem na ruky a keď ju spustím na trávu, podávam jej najlepšiu pašu a prinášam jej najčerstvejšiu vodu, sadnem si ku nej a hladkám tú moju zranenú ovečku.“

„To už ostane stále chromá?“

„Ó nie! Zanedlho už bude s ňou lepšie. Teraz už nie je tou ovečkou, akou bola predtým. Teraz ma miluje a dôveruje mi a pozná môj hlas lepšie ako predtým a ja už s ňou nebudem mať viac trápenia.“

*z nemeckého kalendára „Prídem skoro!“ („Ich komme bald!“) preložil
Mikuláš Lipták*

Zmenený život narkomanky

Edit mala len niekoľko útočísk vo svojom živote. Domov nebol ani jedným z nich. Bol miestom plným násilia, ktoré často vybuchlo skoro nekontrolovateľne.

E: „Môj otec prichádzal domov opitý a veľmi agresívny. Neraz sme museli s mamou utekať v noci z domu.“

Často nachádzala bezpečie u kresťanských susedov a neskôr v škole.

E: „Väčšinou, keď ste v takej situácii, sa stanete človekom, ktorý vybočuje z rady. Bola som dobrá žiačka, vedúca mažoretiek. V škole som vlastne žila ten život, ktorý som chcela žiť doma.“

Keď skončila základnú školu našla ďalšie možnosti ako uniknúť bolesti.

E: „Zrazu som bola v inej škole bez priateľov. Od začiatku som bola medzi nesprávnymi kamarátmi. Z dobrej žiačky sa stalo dievča, ktoré nemalo vôbec záujem o vzdelanie a školu. Už som nebola ani v jednej školskej aktivite. Moje aktivity boli zháňanie niekoho, kto by nám kúpil víno, pivo alebo marihuanu. Stále sa to zhoršovalo a zhoršovalo a zhoršovalo. Dostávala som školné, ale do školy som nechodila. V tej dobe som poznala svojho budúceho manžela a vzali sme sa. A on bol vlastne rovnaký ako môj otec. Dva týždne po svadbe som si uvedomila, že je to rovnaké, aké som to mala kedysi doma. Naoko to síce vyzeralo dobre. Pracovala som na radnici. Navonok úspešne, ale doma sme začali predávať drogy. Predávali sme ich cez víkendy. Boli to pre nás obrovské peniaze. V drogách sme zarobili viac peňazí, než sme doteraz zarobili počas celého života.“

Edit bola niekoľkokrát zatknutá. Ale nikdy nie nadhlo. Stále, keď ju prepustili z väzenia, sa vrátila k svojmu deštruktívnemu spôsobu života.

E: „Bola som taká závislá, že som musela mať drogy každý deň. Mojou jedinou starosťou bolo, kde zohnať drogy, ako ich prediť a ako mať z drog viac peňazí.“

Potom bola zatknutá v záhrade pri svojom dome.

E: „Tá hrozná hanba! Ležala som na zemi pred svojím domom so spútanými rukami. Ľudia sa na mňa pozerali.“

V roku 1997 mal jej doterajší život skončiť. Mala len niekoľko možností.

E: „Mala som strach sa vrátiť domov, pretože ma hľadalo veľa dílerov. Hľadala ma polícia. Mala som strach ísť späť.“

Preto zostala u jedného priateľa. Počas niekoľkých pokojných dní začala vylievať svoje srdce pred Pánom Bohom.

E: „Nikdy som nepochybovala, že nejaký Boh je. Verila som, že niekto taký je. Verila som, že nejaký Boh je. Ale neverila som, že mi niekedy odpustí to všetko, čo som urobila. Začala som počítať, koľko ľudí som zranila, všetky priestupky, kriminálne činy... Hovorila som si, ako mi môže Boh odpustiť. Nepovedala som vtedy žiadnu modlitbu. Ale po tom všetkom som šla a kúpila si ďalšie drogy. A vtedy ma opäť zatkli. Keď vidíte svetlá policajného auta, tak už viete, čo bude nasledovať. Sedela som v policajnom aute. Mali zapnuté rádio a naladenú kresťanskú stanicu. Práve hrali pieseň Obdivuhodná milosť:

Boh v milosti je predivný,
veď spasil ľudský vrak.
Ja stratený som nájdený,
slepému vrátil zrak.

Pán je ten, ktorý dobré slúbil,
Slovo nádej istí.
Pokiaľ tu po Zemi putujem,
On štít a údel je mi.

Milosť učila srdce sa báť,
milosť obavy vzala.
Jak predrahá sa mi stala,
ku viere ma viedla.

Keď srdce raz sa zastaví,
život smrteľný skončí,
radosť a pokoj života
u Pána obdržím.

Koľkým nástrahám života
doteraz už som ušiel.
„To milosť bezpečne ma niesla,
a domov ma privedie.“

Jak sneh, keď naň slnce zažiari,
táto Zem sa pomínie.
Lež Boh, ktorý ma povolal,
mojím vždy zostane.

(Originál: Amazing Grace)

Potom začal hovoriť kazateľ. Vravel to mne: ‚Pokiaľ si niekedy pochybovala, že ťa Boh miluje, tak dnes je ten deň, kedy si uvedomíš, že Boh tak miloval svet, že dal svojho jediného Syna, aby ten kto v Neho verí, nezahynul, ale mal život večný.‘

V tú chvíľu ku mne čisto a tak jasne prehovoril Boh. Povedal mi: ‚Potrebuješ moju pomoc? Pokiaľ ma necháš, aby som ti pomohol, tak ti pomôžem.‘ 36 rokov násilia, zanedbávania, pocitu beznádeje, pocitu zbytočnosti na tomto svete... 36 rokov bolesti.

Začala som plakať.“

...

Potom strávila 18 mesiacov vo väzení. Hovorí, že čas za mrežami zmenil jej život.

E: „Bola to naozaj Božia milosť, že som bola zatknutá. Bola to milosť. Boh mi dal tú možnosť, ísť do väzenia. Tak ma miloval, že bol ochotný ma oddeliť od ostatného sveta a dať ma na miesto, kde som bola ochotná počúvať Jeho. Počúvala som aj kazateľov, ktorý tam chodili. Mala som čas rásť v poznávaní Boha.“

Keď opustila väzenie bola novou ženou. Nečakala, že si ju Boh tak skoro povolá do služby, ale nebola prekvapená spôsobom, akým sa to stane.

E: „Keď som bola prepustená, sedela som v aute. Počúvala som kresťanskú stanicu. Začal hovoriť nejaký muž a vravel: ‚Pokiaľ chceš pracovať ako dobrovoľník pre túto stanicu, nemusíš mať žiadne skúsenosti. Zaučíme ťa, len zavolaj.‘ Vtedy som od obrovskej radosti, úžasu a vďačnosti voči Bohu vyskočila z auta!“

Zanedlho sa dostala na miesto programovej riaditeľky a stále tam pracuje.

E: „Teraz mám možnosť byť v rádiu a hovoriť tie isté slová, ktoré som kedysi počula: ‚Pochybuješ o Božej láske? Si plný beznádeje? Ježíš za teba zomrel. Boh dal svojho jediného Syna, takže aj ty môžeš byť zachránený. Je jedno, kde si a čo robíš. Nezáleží na tom, kde si, ale kam smeruješ! Záleží na tom, kam ideš!“

z internetu

Milan Rúfus

Vianočný sen

Na okne mrazné kvety. Za oknom
ticho klesá,
na biele čriepky rozbité.
Strážcovia vína, dnes prosím,
rozídte sa.
Dneska sa krásou opite.
V rubáši páperovom pred vašim
zrakom leží
nedotknutá a vábivá.

Dnes podvečer na našej starej
veži
storočný zvon sa rozkýva,
traslavým hlasom do noci
rozplače sa
kovovou slzou plesania.

Až v tejto noci kdesi od Južného
kríža
neznáma hviezda odpadne
a zapáli sa v smrtiacej krásy
nemej
a potom viacej nevzplanie,
ja vtedy zastanem si na ceste
zasneženej
a poviem svoje želanie.

Horľavé ticho v páperoch bielych
klesá
z neznámych krajín oblakov.

Vtedy, keď sviečka radosti víťazne
rozožne sa

za oknom všetkých barakov,
v tuberkulózných očiach hladných
detí,
na plochých prsiach materi
a prstami mydlom vyžratými,
v špinavých kútoch predmestí
na celej tejto zemeguli,
ktorá dnes píše láskavé krehké
rýmy
a piesňou zvonov šelestí,
vtedy, keď vzbĺknu kamenné
tváre nemé
pahriebkou družby nesmelou,
nebude treba ku šťastiu tejto
zeme
imaginárnych anjelov,
pretože z lásky znovunarodenej
i ľuďom krídla narastú;
vtedy, keď zlatá zmija, čo žije
z ľudskej krvi,
pod tvrdou rukou dokoná,
na jedľu srdce zavesím, rozožnem
jasle prvý
a zakľajem sa do zvona.

A keď raz v jednu svätú noc
ľudskosti chorál svieži
sa v celom svete rozhostí,
potom sa ticho rozplačem
na našej starej veži
kovovou slzou radosti.

Juvenílie 1947 - 1955

NEMÔŽEM SA MODLIŤ MODLITBU PÁNOVU

Nemôžem sa modliť OTČE, keď môj život nesvedčí o tom, že ľudia sú moji-
mi bratmi.

Nemôžem sa modliť NÁŠ, keď myslím len na seba.

Nemôžem sa modliť, KTORÝ SI NA NEBESIACH, keď sa starám len o po-
zemské veci.

Nemôžem sa modliť POSVAŤ SA MENO TVOJE, keď sa nesnažím nosiť to-
to meno a neusilujem o svätosť.

Nemôžem sa modliť PRÍĎ KRÁLOVSTVO TVOJE, keď toto kráľovstvo ne-
očakávam.

Nemôžem sa modliť BUĎ VOLA TVOJA, keď ju v neposlušnosti odmietam
plniť.

Nemôžem sa modliť AKO V NEBI, TAK I NA ZEMI, keď nie som ochotný
dať svoj život do Božích služieb.

Nemôžem sa modliť CHLIEB NÁŠ KAŽDODENNÝ DAJ NÁM DNES, keď
nie som ochotný každý deň zveriť sa do Božej opatery.

Nemôžem sa modliť ODPUSŤ NÁM NAŠE VINY, keď ja neodpúšťam z ce-
lého srdca svojim blíznym.

Nemôžem sa modliť AKO I MY ODPÚŠŤAME NAŠIM VINNÍKOM, keď
mám v srdci hnev, závišť, alebo zlosť voči komukoľvek.

Nemôžem sa modliť NEUVEĎ NÁS DO POKUŠENIA, keď sa pokušeniu
vedome vystavujem.

Nemôžem sa modliť ZBAV NÁS ZLÉHO, keď nie som ochotný viesť modli-
tebný zápas so zlom.

Nemôžem sa modliť TVOJE JE KRÁLOVSTVO, keď Ti ako kráľovi nepreu-
kazujem plnú poslušnosť.

Nemôžem sa modliť TVOJA JE MOC, keď sa bojím, čo si o mne povedia iní
ľudia.

Nemôžem sa modliť TVOJA JE SLÁVA, keď hľadám slávu vlastne len pre
seba.

Nemôžem sa modliť NA VEKY, keď svoj obzor nechávam ohraničený len
svetom.

Nemôžem však v skutočnosti povedať ani AMEN, keď nebudem ochotný
a odhodlaný kráčať za Tebou – Pane.

JA VŠAK CHCEM - ZLUTUJ SA NADO MNOU !

autor neznámy

Otázky

Toto leto som strávila 4 mesiace v miestnej jazykovej škole, (v krásnej horskej prírode), kde som pokračovala v štúdiu oficiálneho jazyka. Som veľmi vďačná za tento čas učenia sa v prostredí plnom povzbudení. Keďže som tam bola už druhý rok (minulý rok som tu začala štúdium jazyka hneď po príchode do krajiny), moje učenie pozostávalo z ďalšieho precvičovania gramatiky, nových slovíčok, čítania a písania a hlavne MNOŽSTVA konverzácie. Práve počas nej som sa snažila precvičovať nielen jazyk, ale v rozhovoroch sa čo najviac dozvedieť i o miestnej kultúre, myslení, názoroch, radoostiach a starostiach miestnych ľudí. A preto som sa pýtala, pýtala a pýtala. Pamätám sa na jedného učiteľa, ktorý zvykol začínať hodinu so mnou vetou: „Tak, aké máš dnes otázky?“

Na konci augusta som sa presťahovala do „mojej dediny“, do oblasti vidieka, kde sa snažím „zabývať“: spoznať sa s miestnymi ľuďmi, vidieť oblasti služby, nájsť jazykové pomocníčky a pokračovať v učení sa oficiálneho jazyka. Ľudia v mojej oblasti hovoria bežne 2-4 (5) jazykmi. Prvý je ich kmeňový jazyk, potom je to jazyk susedného kmeňa a tí, ktorí chodili do školy, hovoria i oficiálnym

jazykom, poprípade jazykom oblasti a niektorí z nich i anglicky. Úctyhodné, však? Samozrejme ale, že bežní ľudia okrem svojho materinského (kmeňového jazyka) ovládajú ostatné jazyky len na úrovni základného dorozumenia sa.

Pri hlbších rozhovoroch s miestnymi ľuďmi (okrem mojich každodenných otázok) sa i oni pýtajú mňa na moju krajinu, kultúru, pomery (veľmi sa im páčia fotky z našich hôr)... Občas dostávam i „ťažké“ otázky ako napríklad: Ako to vyzerá vo vašej krajine s kresťanstvom, my sme stretli toho a toho z Európy a on vôbec nežil ako kresťan, dokonca ani neveril v Boha. Taktiež sme počuli, že v Európe žijú ľudia spolu bez manželstva a že pijú alkohol a pod. Je to tak i vo vašej krajine? (Všeobecné myslenie ľudí v Ázii je, že Európa je kresťanská a preto sú sklamaní z „nášho kresťanstva“).

Vtedy im vysvetľujem, kto je to kresťan (nasledovník Pána Ježiša Krista), ktorý Ho miluje celým svojim srdcom a poslúcha Ho. A takýchto nasledovníkov nie je v našich veľľa. Tieto rozhovory ma vedú k pokorným modlitbám nielen za miestnu cirkev, ale hlavne za cirkev v našej krajine. Taktiež si hlbšie uvedomujem, že kdekoľvek som, s kýmkoľvek sa stretávam, som „reprezentantom“ Pána Ježiša Krista (lebo nosím Jeho meno v mene „kresťan“) a buď robím Jeho menu česť, alebo hanbu.

Milí bratia a sestry!

Položme si spoločne otázku: Keďže nosím meno Ježiša Krista, akým

som Jeho reprezentantom? Modlime sa spoločne za kresťanov v našej krajine a v Európe, ako i v Ázii. Nech nám náš verný Pán, ktorý počuje naše modlitby, keď k Nemu v úprimnosti a pokore voláme, dá milosť, aby sme Ho milovali celým srdcom, poslúchali Ho a svojim životom prinášali Jeho menu česť.

Svetlanka Ďuračková

(Autorku si mnohí pamätáme z príjemného a zaujímavého večera, keď nám asi pred 2 rokom v auditó-

riu predstavila svoju budúcu službu v rámci misijnej spoločnosti Wycliffe Slovakia. Z dôvodu bezpečnosti tu nie sú uvedené nijaké konkrétne údaje o krajine, či mestách, kde Svetlanka pôsobí. Prosme o jej bezpečnosť a požehnanie pre jej náročnú, ale potrebnú službu. Keby ste chceli aj finančne prispieť na jej misijnú činnosť – na čo je tiež odkázaná – môžete tak urobiť na účet číslo 4440006607/3100 a variabilný symbol 2040.)

Dvanásty pokus

Tohto roku ma zaujal jeden celkom dobrý gastronomický časopis (reklamu mu nebudem robiť, aby sa niekto nepohoršoval, preto jeho názov nenapišem, ale kto by chcel vedieť, tak sa ma môže opýtať – prezradím). Keďže vychádza mesačne, pravidelne si ho kupujem a nejaké fajnosity sa mi už z neho podarilo aj realizovať. Tento časopis sa venuje ako kuchárskemu, tak i cukrárskemu remeslu. Vo svojej pestrej palete ponúka recepty chutných jedál, ale i vkusných zákuskov. Samozrejme, že najprv jedia oči a až potom ústa. Keď to dobre vyzerá na obrázku a okrem toho aj skladba surovín je zaujímavá, tak ma to vždy dráždi vyskúšať.

A tak som tohto roku vyskúšal niečo z jedál, ale i zákuskov. V upravenej podobe vám ponúkam ako každý rok dva ďalšie nové recepty. Prečo hovorím, že v upravenej podobe. Niečo som z toho vypustil, niečo pridal, aby daný zákusok zodpovedal akýmsi mojím chuťovým predstavám. Ani jeden z týchto zákuskov nie je na prípravu zložitý, a tak priemerná gazdiná by ho mala zvládnuť bez problémov. Dajte mi potom, prosím, vedieť, ako sa vám to podarilo.

Broskyňový zákusok s makom

Suroviny na cesto:

100g Hery, 120g práškoveho cukru, 1 balíček vanilkového cukru, 4 vajcia, 100g pomletého maku, 70g hladkej múky

Suroviny na krém:

2 veľké plechovky broskýň (820g), 1 lyžicu citrónovej šťavy, 1,5 balíka jemne mletej želatíny (1 bal/20g), 3 kyslé smotany (200 ml), 2 balíky vanilkového cukru, 7 lyžíc práškoveho cukru (môžete aj pridať, podľa toho, aký sladký koláč máte radi), 2 smotany na šľahanie (200 ml)

Suroviny na polevu:

800 ml šťavy z kompótu, 2 balíky
cukrárenské želé – extra silné

Zmäknutú Heru vymiešame s 30g práškového cukru a vanilkovým cukrom do penista. Postupne pridáme žĺtky. Bielky vyšľaháme s 90g práškového cukru. Sneh po častiach zľahka vmiešame do žĺtkovej peny. Nakoniec do masy zapracujeme zmes pomletého maku a hladkej múky.

Rúru vyhrejeme na 180°C. Cesto vylejeme na plech vyložený papierom na pečenie a vložíme do vyhriatej rúry. Pečieme asi 25 minút. Upečené cesto necháme vychladnúť. Na vychladnuté poukladáme pokrájané broskyne (30 ks mesiačikov si odložíme na ozdobu).

Lyžicu citrónovej šťavy zmiešame so 100 ml vody, do ktorej vysypeme mletú želatínu a necháme ju napučať. Potom ju rozpustíme vo vodnom kúpeli (nádobu, v ktorej sme nechali želatínu napučať, vložíme do ďalšej nádoby s vodou a pomaly varíme – nesmie vriieť). Kyslú smotanu ochutíme vanilkovým a práškovým cukrom a šľaháme. Do tejto masy pridáme vyšľahanú šľahačku a nakoniec zamiešame rozpustenú želatínu. Potom rýchlo rovnomerne vylejeme na korpus s broskyňami (odporúčam korpus po stiahnutí papiera na pečenie nechať v plechu, ktorého bočné strany sú vyššie, aby sa nám smotanová masa neroztekala). Zákusok dáme na 1 hodinu do chladničky.

Na stuhnutý krém poukladáme pokrájané broskyne, tak aby jedna broskyňa bola na jednom kúsku pripraveného zákusku. Cukrárenské želé rozpustíme v 800 ml šťavy z kompótu (ak toľko šťavy nemáme, dolejeme vodou a dochutíme cukrom podľa potreby), uvedieme do varu a varíme jednu minútu. Necháme vychladnúť a potom naberačkou jemne lejeme na krém s broskyňami (namiesto broskýň môžete v celom zákusku použiť, marhuľe alebo jahody).

Kto má obavy z prípravy želatíny, tak tento zákusok je výborný aj s postrúhanou čokoládou, na ktorú položíme pekný rez broskyne.

Banánová kocka

Suroviny na cesto:

7 vajec, 7 lyžíc kryštálového cukru, 4 lyžice hrubej múky, 0,5 balíka kypriaceho prášku 20g kakaa, džem na potretie cesta (ja som použil marhuľový), cca 5 – 6 ks banánov (podľa veľkosti)

Suroviny na krém:

250g masla, 4-5 lyžíc práškoveho cukru, 3 vajcia, 1 vanilkový cukor, 50g rozpustenej čokolády, čokoláda na polevu.

Bielka oddelíme od žĺtkov, z ktorých vyšľaháme tuhý sneh. Postupne pridávame kryštálový cukor a šľaháme. Do bielkového snehu s cukrom opatrne zapracujeme sedem žĺtkov,

hrubú múku s kypriacim práškom a na záver preosiate kakao.

Cesto vylejeme na plech vystlaný papierom na pečenie a vložíme do rúry vyhriatej na 160°C a upečieme. Upečené cesto necháme vychladnúť a potom ho potrieme džemom, na ktorý poukladáme banány pokrájané na kolieska.

Zmäknuté maslo vymiešame s práškovým cukrom. Do masy vmiešame tri žĺtka a potom pridáme 50g rozpustenej čokolády (vo vodnom kúpeli). Do takto pripravenej masy vmiešame sneh z troch bielkov a vanilkovým cukrom a dobre vymiešame. Krém natrieme v rovnomernej vrstve na koláč a povrch polejeme rozpustenou čokoládou. Koláč odložíme stuhnúť do chladu a potom ho pokrájame na kocky.

Roman Porubän

--- Slovom i obrazom ---

3. – 8. júla 2011 sa konal Det-ský biblický tábor v Látkach. Tábo-ra sa zúčastnilo 51 detí zo 6 zbo-rov nášho seniorátu – aj z Kežmar-ku, 11 vedúcich a 1 zdravotník. Té-mou tábora bol život apoštola Pav-la od jeho stretnutia s Pánom Ježi-šom pri Damašku (štart cesty vie-ry) až po cestu do Ríma. Do témy každého dňa nás vovádzali špor-tovci, ktorí súťažili v maratónskom behu, a na ich športových výko-noch sme mohli poznať, čo je dôle-žité aj na našej ceste viery – posta-viť sa na štart, pokračovať v behu, bojovať podľa pravidiel, odhodiť to,

čo nám bráni v behu, a vytrvať až do konca. Popri biblickej práci sme mali čas na spev (výsledok mohli počuť všetci, ktorí prišli na závereč-né potáborové vystúpenie do Evan-jelického kostola v Poprade), krea-tívne vyrábanie, športové zápole-nia, hry, a pred spaním – večerní-ček. Zdravotník nám pripravil prak-tické ukážky záchrany na figurí-nach. Deti nielen teoreticky počúva-li, ale aj prakticky skúšali „zásahy“. Za celý tím vedúcich môžeme kon-štatovať, že si deti vytvorili navzá-jom dobré vzťahy (samozrejme so všetkými detskými ťaťahovač-

kami), my sme mali s nimi dobré vzťahy a lúčenie v piatok so slzami v očiach nebolo iba „divadielko naoko“, ale vyjadrenie skutočnosti, že nám bolo spolu dobre. Napriek tomu, že pri odchode na tábor to s počasím vyzeralo všelijako, Pán Boh nám doprial 5 pekných dní a mohli sme s deťmi využiť všetky súťaže a aktivity, ktoré sme mali pripravené (dokonca aj vodný volejbal sa hral bez obáv, že prechladneme). Ďakujeme všetkým, ktorí nás niesli na modlitbách a boli nám podporou. Ak nám dá Pán Boh života a zdravia, budeme mať možnosť sa s touto zostavou detí stretnúť na potáborovom stretnutí. Už sa tešíme (a veríme, že aj deti).

L. Matisová

6. júla 2011 po roku sa opäť na fare stretol spevokol. Malo to byť pri ohni a opekačke, ale počasie nám opäť neprialo, a tak sme

sa stretli v opravených priestoroch pivnice fary. Týmto stretnutím sme ukončili spevácku sezónu spevokolu. Aj keď nám počasie neprialo, neubralo to na našej nálade. Domáci brat farár pripravil rôzne mäsové pochutiny. Samozrejme, že nechýbala dusená kyslá kapusta na karameli, údená krkovička, hovädzie na hubách s kari korením či bratislavské kuracie soté. Do tejto príjemnej atmosféry zaznievali rôzne piesne, veselé príbehy, ale ozývali sa i vážne témy (ktoré rezonovali v tom čase v cirkvi napr.: charizmatické hnutie v našich cirkevných zboroch), o ktorých nás informoval Evanjelický posol spod Tatier.

15-17. júla 2011 sa uskutočnili Misijné dni Východného dištriktu ECAV na Slovensku areáli Akadémie ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši. Téma tohto stretnutia bola: Ktosi je za dverami. Tohto

AJ NAŠE DETI BOLI V LETE NA SENIORÁTNOM BIBLICKOM TÁBORE

stretnutia sa individuálne zúčastnilo niekoľko jednotlivcov, ktorí prežili požehnaný čas pri zaujímavých témach a diskusiách.

29. júla 2011 sa v Drevenom artikulárnom kostole uskutočnil koncert Detského speváckeho Zboru Ďatelinky z Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Dudince. Je to spevokol, v ktorom sa nachádza približne 30 detí. Zakladateľom tohto spevokolu bol nebohý brat farár a riaditeľ biskupského úradu Radoslav Cingel. Každé leto počas prázdnin organizujú Ďatelinky rôzne koncerty po cirkevných zboroch Evanjelickej cirkvi a. v. Tohto roku zavítali do Tatranského seniorátu, kde mali 4 koncerty: Batizovce, Poprad, Poprad-Veľká a Kežmarok. Tento spevokol má svoje mamy Ďatelinky, šéfov Ďateliniek a čestných členov Ďateliniek, ktorí sa starajú o celý chod speváckeho zboru.

V drevenom artikulárnom kostole sa nám predstavili sériou piesní, ktoré väčšinou pochádzali z ich posledného CD pripraveného s Richardom Čanakym. Toto CD s názvom Bláznivý anjel sme si mohli po koncerte zakúpiť (Kto nestihol, môže si ho zakúpiť na farskom úrade alebo pri východe z kostola. Sú na ňom veľmi živé, duchovne obohacujúce a hudobne dobre spracované piesne nielen pre mladú generáciu.) Ďatelinky do svojho vystúpenia pozvali aj naše najmenšie deti, ktoré sa mohli zapojiť do koncertu. A tak spolu s nimi si mohla zaspievať Martinka Božeková, Timea Ferencová, Roland Kaprál a iné deti. Možno že v našom cirkevnom zbore nám vyrastajú budúci detský speváci, ktorí potom zaplnia prázdne miesta v zborovom spevokole. Touto cestou sa chcem poďakovať i naším sestrám, ktoré sa postarali

NA ZÁVER SEZÓNY SI SPEVOKOL POSEDEL V OPRAVENEJ FARSKEJ PIVNICI

o občerstvenie vo forme obložených chlebkov a chutných zákuskov.

31. júla 2011 sa uskutočnil v Cirkvnom zbere ECAV na Slovensku Východná Dištriktuálny deň Východného dištriktu. Keďže celý júl bol upršaný, tak ani tomuto dňu počasie neprialo. Z rána sa ukazovalo, že počasie bude pekné, ale v priebehu niekoľkých minút sa obloha zatiahla a priniesla nad východňanský amfiteáter dážď. A tak od polovice služieb Božích ľudia sedeli na amfiteátri pod dáždnikmi.

Z nášho cirkevného zboru sa zúčastnilo tohto podujatia 14 ľudí. Domáci brat farár Roman Porubän na slávnostných bohoslužbách poslúžil v úvodnej liturgii zaspievaním Žalmu. Téma dištriktuálneho dňa bola: Rodina – Boží dar pre človeka, ktorej sa zhostil dôstojný brat biskup Východného dištriktu Mgr. Slavomír

Sabol. Počas služieb Božích prebiehal aj detský program. Na bohoslužbách nás pozdravili biskup poľskej evanjelickej cirkvi Pawel Abweiler a predseda Gustav-Adolf-Werk v Durínsku Max Kessler.

Popoludňajší program vzhľadom na nepriaznivé počasie sa presunul do miestneho kostola, kde sa konalo vystúpenie gospelovej skupiny The Hope gospel singers and band, pod vedením známej gospelovej dirigentky Ivety Viskupovej. Išlo o vokálno-inštrumentálnu formáciu interpretujúcu gospelovú hudbu a vokálne džezové úpravy, ktorá pôsobí ako jedno z telies Continental Ministries Slovakia. V súčasnosti spolupracujú s vynikajúcimi jazzmanmi ako sú Ľuboš Šrámek, Erik Rothenstein, Štefan Bugala, Juraj Gregorík, Michal Motýl a ďalší. Počuť túto gospelovú skupinu bol skutočný zážitok. Kto pozná filmy so zná-

SVIEŽI KONCERT ĎATELINIEK Z DUDINIEC

mou herečkou Whoopi Goldberg Sestra v akcii, tak aj z týchto filmov boli zaspievané ich hlavné hity. V rámci koncertu sa uskutočnilo vyhodnotenie výtvarnej, literárnej a fotografickej súťaže „Môj život viery s témou „Rodina – Boží dar pre človeka“.

21. augusta 2011 náš cirkevný zbor navštívil brat farár Miroslav Erdinger s manželkou Eliškou z cirkevného zboru Českobratskej cirkvi evangelickej – Praha Kobyličky. Tento cirkevný zbor je naším partnerským zborom a niektorí členovia ho poznajú aj osobne, pretože sme v ich zborovom dome strávili niekoľko dní – hlavne naši mládežníci. Brat farár Erdinger tentokrát prišiel na dovolenku na Slovensko a v 9. nedeľu po Sv. Trojici sa zastavil v našom cirkevnom zbore, kde poslušil zvestou slova Božieho na text z Knihy príslo-

ví 30,24-33 (Celá kázeň bola uverejnená v reformačnom zborovom liste). Rovnako pozdravil aj našich cirkevníkov vo Veľkej Lomnici, kde boli bohoslužby. Do budúcnosti pripravujeme spoločné podujatia cirkevných zborov Praha – Kobyličky a Kežmarok a priamo z úst brata farára Erdingera sme dostali počas bohoslužieb pozvanie do Prahy. Veríme, že Pán Boh nám i v tejto práci požehná a budeme môcť naďalej upevňovať dobré bratsko-sesterské vzťahy.

14. augusta 2011 v 8. nedeľu po Svätej Trojici sme sa na hlavných službách Božích rozlúčili so sestrou kapláňkou Mgr. Vierou Zaťkovou Pališínovou, ktorá v cirkevnom zbore prežila jeden rok. Zbor biskupov po tomto období ju menoval za kapláňku do Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Revúca. Za cirkevný zbor a prácu, kto-

PRAŽSKÝ FARÁR MIROSLAV ERDINGER POSLUŽIL AJ VO VEĽKEJ LOMNICI

rú v ňom vykonávala, jej poďakoval na bohoslužbách brat dozorca Ernest Chritz a sestra Mária Kítová. Podobne sa so sestrou kaplánkou rozlúčili aj vo filii Ľubica, kde jej za zvesť slova Božieho poďakovala sestra Kaprálová.

25. augusta 2011 sa v Novom evanjelickom kostole uskutočnil organový koncert pri príležitosti XX. medzinárodného hudobného festivalu Slovenské historické organy. Tento koncert bol venovaný 200. výročiu narodenia Franza Liszta. V organovom recitáli sa nám predstavila Zuzana Magdaléna Mária Ferjenčíková, ktorá je zakladateľkou a vedúcou „Spoločnosti Franza Liszta vo Viedni“.

27. augusta 2011 o 10:00 h. sa uskutočnil v cirkevnom zbore v záhrade Gymnázia P. O. Hviezdoslava XI. Zborový deň. Témou toh-

to zborového dňa bolo Utrpenie. Prednáškou nám poslúžila sestra farárka Ľubica Sobanská, ktorá na príklade Pána Ježiša Krista poukázala na utrpenie v živote človeka. Týmto zborovým dňom sme začali novú dekádu organizovania zborových dní. Sestra farárka Ľubica Sobanská bola pri zrode zborových dní v Kežmarku. To znamená, že nám poslúžila prednáškou na I. Zborovom dni, ktorý sa konal na amfiteátri a tohto roku otvorila opäť novú dekádu.

Domáci brat farár po jej prednáške poukázal na skutočnosť, že človek pri každom utrpení prežíva určitú bolesť, ktorá je vlastne Božím darom pre nás. Možno to znie absurdne, ale keby Boh do človeka pri stvorení nezakomponoval bolesť, tak človek by sa stal jednou veľkou kalikou. Necítil by chlad a ani teplo, necítil by bolesť pri po-

ČO BY BOL ZBOROVÝ DEŇ BEZ CHUTNÉHO GULÁŠA?

ranení, v čoho dôsledku by mohol zomrieť. A preto bolesť je pre nás varovným signálom, že niečo nie je s nami v poriadku. A tak aj za bolesť by sme mali byť Pánu Bohu vďační.

Po týchto dvoch prednáškach, naše žienky (sestry Ferencová a Sutorová) za účasti dvoch asistentov (Scholcz a Chritz) pripravili pre všetkých chutný guláš z diviny. Počas obeda bol čas na spoločné rozhovory a popoludní sme sa stretli v auditóriu lýcea, kde domáci brat farár Roman Porubán oboznámil prítomných s krajinami, Blízkeho východu (Libanon, Sýria, Jordánsko), s krajinami, cez ktoré prechádzal Ježiš Kristus, apoštol Pavel, Mojžiš a Áron, či iné významné postavy Starej a Novej zmluvy. Tieto krajiny navštívil v marci tohto roku.

Prostredníctvom videoprezentácie sme sa mohli zoznámiť so starými i modernými mestami Libanonu ako je jeho hlavné mesto Bejrút, ktoré je vo veľkej výstavbe po občianskej vojne i vojne s Izraelom. Biblické mesto Sidón je nám známe z príbehu o Eliášovi, ktorý prichádza ku vdove do sidónskej Sarepty. Z tohto mesta pochádzala aj kráľovná Izébel, manželka izraelského kráľa Achába. Týrus – to je ďalšie biblické mesto, z ktorého kráľ Chírám poslal k Šalamúnovi svojich staviteľov, aby mu pomohli pri stavbe jeruzalemského chrámu. Byblos – to je zase mesto, kde sa zrodila naša abeceda. Fenickí písaři ovládajúci egyptské hieroglyfy a mezopotámske znaky vymysleli písomný systém s 22 fonetickými písmenami, ktoré používali na svoje záznamy a ktorý sa rozvinul do celého Stredomoria.

SESTRA FARÁRKA ĽUBICA SOBANSKÁ HOVORÍ O UTRPENÍ

V Sýrii sme sa zoznámili so starobyľným mestom Palmyra, v ktorom sa nachádzal Baalov chrám o rozmeroch 240x220 metrov. Samozrejme, že nechýbal ani pohľad do hlavného mesta Damašku, pred ktorým sa obrátil apoštol Pavel, kde býval u Annaiáša a odkiaľ utekal cez damašské mestské hradby spustený v koši. Navštívili sme aj najväčšiu križiacku pevnosť, ktorá nikdy nebola dobytá a to Krak des Chevaliers. V Jordánsku sme sa pozreli na miesto, kde pri rieke Jordán pokrstil Ján Krstiteľ Ježiša Krista. V Madabe sme sa zoznámili s najstaršou mozaikou, ktorá podáva svedectvo o šírení kresťanstva na Blízkom východe. Tu sme navštívili aj školu mozaiky, ktorá je dnes chránenou dielňou. Autobusom sme sa potom prepravili pod horu Nébo. Z tejto hory Mojžiš videl zasľúbenú kanaánsku kra-

jinu a na tejto hore ako starý muž zomiera. Nakoniec sme si prezreli mesto Petra – mesto v skalách, ktoré bolo hlavným mestom Nabatejcov. Predkom nabatejcov bol pravdepodobne Nebájót, syn Izmaela a švagor Edóma (1M 25,13). V blízkosti Petry sa nachádza aj hora Hór vysoká 1500m, na ktorej zomrel Mojžišov brat Áron.

28. augusta 2011 o 14:30 h. sa uskutočnilo v zborovej miestnosti stretnutie dôchodcov aj s prislúžným Večere Pánovej, ktoré pripravuje zborová diakonia. Zvestou slova Božieho poslúžil domáci brat farrár Roman Porubän. Vo svojom príhovore poukázal na tragédiu hriechu, ktorá izraelský národ priviedla do biedy. Túto tragédiu prorocky predpovedal Pán Ježiš Kristus, keď zaplakal nad nekajúcim mestom Jeruzalemom, ako nám o tom podáva svedectvo Matúšovo evanje-

PETRA - MESTO V SKALÁCH UKRÝVA PÔSOBIVÉ PAMIAHKY

lium 24,1-3 alebo Lukášovo evanjelium 21,5-7. Samotné zničenie mesta nastalo v roku 70, keď vojská rímskeho cisára Títa dobyli Jeruzalem a zničili chrám. Strašné udalosti, ktoré sa vtedy odohrali, si pripomíname každý rok na 10. nedeľu po Svätej Trojici, ktorú nazývame kajúcou nedeľou.

4. septembra 2011 v 11. nedeľu po Sv. Trojici sme slávnostne na službách Božích otvorili nový školský rok 2011/2012. Do rámca bohoslužieb sa zapojili aj deti zarecitovaním básne a zaspievaním piesne: Takú radosť ako prameň. Brat farár zvest' slova Božieho postavil na texte z Jánovho evanjelia: „**Ak niekto žízni, nech príde ku mne a napije sa. Ako Písmo hovorí: Rieky živej vody potečú z vnútra toho, kto verí vo mňa**“ (J 7,37.38). Na základe týchto slov poukázal na to, aká je dôležitá voda

pre náš život. Pri vydaní akejkoľvek väčšej fyzickej námahy nám telo vysielá signál: Som smädný! Ľudský organizmus je natoľko inteligentný, že nás nielen informuje o tejto potrebe, ale on nás dokonca núti, aby sme hľadali vodu a napili sa. Preto by sme mali byť Pánu Bohu vďační za to, že tento signál zakomponoval pri stvorení do nášho tela a mali by sme Mu byť vďační za každodennú vodu, ktorej máme dostatok a berieme ju ako samozrejmosť.

Potom brat farár vyzval dvoch dobrovoľníkov Mateja Plevu a Tomáša Raffaju, s ktorými debatoval o pitnom režime, o tom, ktorý nápoj im najlepšie chutí: Coca cola, Kofola, Fanta, Sprite, Mirinda, Tonic a iné. Nakoniec z nich urobil barmanov a to čo si vybrali a namiešali z kostolného baru nealko nápojov, mali bojovú úlohu vypiť čo najskôr. Keď to vypili, tak druhýkrát im nalial

OTVORENIE ŠKOLSKÉHO ROKU S PREKVAPENÍM PRE ŽIAKOV

čistej vody. I tento pohár mali vypíť na čas. Potom sa ich opýtal, čo im viacej chutilo.

Pre život kresťana je dôležitý smäd – duchovný smäd. No nie je jedno, čím tento smäd uhasíme. Tu je potrebné si naliať čisté Božie slovo, aby sme došli do cieľa, ktorý je pre nás pripravený v nebesiach. Na záver všetkým školákom i rodičom poprial, aby v novom školskom roku ustavične pocitovali duchovný smäd a uhasali ho Božím slovom sprostredkovaným na hodinách náboženskej výchovy, konfirmácie, doraste a mládeži, službách Božích či pri osobnom čítaní Biblie.

15. septembra 2011 sme sa zúčastnili v Cirkevnom zbore ECAV na Slovensku Batizovce dcérocirkvi Gerlachov dňa Tatranského seniorátu s témou: Zachránený v Kristovi pre službu v cirkvi na základe Bo-

žieho slova z listu Efezským 2,8-10: **„Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil. Ved’ sme jeho dielo, stvoreni v Kristu Ježiši na dobré skutky, v ktorých chodiť nás Boh už prv usposobil.“**

Úvodné stretnutie začalo o 9:30 v kostole, ktoré otvoril brat seniorátny dozorca Milan Zacher. Vstupom do témy bol príhovor profesionálneho záchranára brata Branislava Kleina z Levoče, ktorý nám sprítomnil záchranu ľudského života a odkázal nás na oveľa dôležitejšiu záchranu, ktorú máme v Pánovi Ježišovi. Následne sme sa rozdelili do štyroch pracovných skupín, ktoré dopoludnia pracovali nad témou dňa. Deti mali svoj program pod vedením sestry Ľubky Matisovej. Mládežníci a dorastenci mali spoločný program s bratom Danielom Chle-

NA DNI TAT. SENIORÁTU SME UVAŽOVALI O ZÁCHRANE A ZÁCHRANCOCH

bekom zo Sliezskej ev a.v. cirkvi. Stredná generácia bola na prednáške a diskusii s bratom farárom Samuelom Linkeschom z Košíc a napokon naši seniori mali spoločný čas s bratom farárom na dôchodku Jozefom Grexom z Ľubietovej. Každá skupina iným spôsobom a podľa potreby svojej generácie pristúpila k hlavnej téme.

Po výbornom čase rozhovorov, chutného gulášu, koláčov a nádherného prostredia slnkom zaliatych Tatier sme sa opäť stretli všetci k spoločnému času v kostole, kde sme si vypočuli z úst záchranára, ako postupujú pri záchrane života človeka a na druhej strane predniesol brat farár Ján Matis, ako zachraňuje hynúceho človeka Pán Ježiš. Na záver sa prítomným prihovril senior Tatranského seniorátu Roman Porubán, ktorý stručne zosumarioval naše celé stretnutie

a poslúžil nám všetkým záverečným požehnaním.

16. septembra 2011 sa v Drevenom artikulárnom a následne v Novom kostole uskutočnil organový koncert v rámci 41. ročníka Medzinárodného organového festivalu Ivana Sokola, ktorý cirkevný zbor organizoval v spolupráci so Štátnou filharmóniou Košice. Prítomných na koncerte privítal domáci brat farár a vyjadril úprimnú radosť z toho, že opäť po roku sa môžeme stretnúť pri takom milom podujatí, na ktorom bola osobne prítomná i manželka zosnulého Ivana Sokola Geru Sokol. V organovom recitáli sa nám predstavila Irena Chřibková, ktorá je od roku 1991 organistkou Baziliky sv. Jakuba v pražskom Starom meste. V Drevenom artikulárnom kostole nám prezentovala starú barokovú tvorbu od Jiřího Ignáca Lineka, Pantaleo-

LENKA FILIPOVÁ S JEJ CITLIVÝM HUDOBNÝM PREJAVOM

na Roškovského, Johanna Pachelbela, Bohuslava Mateja Černohorského a iných. V Novom evanjelickom kostole sme si vypočuli skladby od Johana Sebastiana Bacha, Alexandra Guilmanta, Léona Boellmanna a Jozefa Grešáka.

18. septembra 2011 sa uskutočnil v Drevenom artikulárnom kostole koncert Lenky Filipovej. Je to známa speváčka a gitaristka, ktorá študovala na pražskom konzervatóriu a potom na Medzinárodnej hudobnej akadémii v Paríži odbor klasická gitara. Okrem populárnej hudby sa venuje i klasickej. Pôsobí ako autorka hudby a mnohé jej skladby sa stali československými hitmi. Koncertovala vo všetkých krajinách Európy, Japonsku, USA a Kanade. Na gitarovom festivale Grand Prix v Antilách získala cenu Grammy. V jej prevedení sme si mohli vypočuť známe hity. Ce-

lý jej koncert sa niesol v pokojnom duchu s dobrou hudbou.

24. septembra 2011 sa uskutočnila v našom cirkevnom zbore prezentácia knihy Františka Šťastného *Kostol na konci sveta*. Táto kniha hovorí o kostole, ktorý sa nachádza v obci Ihľany. Základný kameň kostola bol položený v roku 1824 a slávnostne bol posvätený 8. novembra 1835. Keď autor knihy po prvýkrát vošiel do tohto kostola, tak (ako to on sám hovorí) na prvý pohľad sa doň zaľúbil. Táto láska ho viedla k spracovaniu histórie vzniku tohto kostola aj s rôznymi príbehmi a spomienkami ešte žijúcich ľudí. Knihu vydalo vydavateľstvo Universum pod odbornou záštitou prof. PhDr. Petra Švorca, CSc.

Prvé kroky k čitateľovi urobila táto kniha 11. septembra 2011, keď si

Hovorí autor knihy KOSTOL NA KONCI SVETA - FRANTIŠEK ŠŤASTNÝ

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Podolíneec pripomínal 186. výročie posvätenia tohto kostola. Pri tejto príležitosti brat senior Tatranského seniorátu Roman Porubän poslážil na slávnostných službách Božích zvesťou slova Božieho. Po skončení bohoslužieb sa uskutočnila na obecnom úrade prvá prezentácia knihy s autogramiádou. V našom cirkevnom zbore sme sa s ňou zvätili o dva týždne neskôr v príjemnom prostredí auditória lýcea, kde nás autor vtiahol do rôznych zaujímavých situácií, ktoré prežíval pri jej tvorbe.

27. septembra 2011 náš cirkevný zbor navštívil prezident Spolkovej republiky Nemecko Christian Wulff a prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič. V Drevenom artikulárnom kostole týchto vzácných hostí privítal domáci brat farár Roman Porubän, kto-

rý v krátkosti oboznámil prítomných s históriou tohto kostola, zapísaného v roku 2008 medzi pamiatky Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Po tomto príhovore obaja prezidenti pozdravili prítomných ľudí – hlavne karpatských Nemcov – pri príležitosti 20. výročia založenia Karpatskonemeckého spolku na Slovensku, ktorí ich pri vstupe privítali piesňou. Za dobrú spoluprácu prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič odovzdal predsedovi Karpatskonemeckého spolku v Nemecku Waltherovi Greschnerovi vysoké štátne významenie. Potom sa prezidenti presunuli k lýceu, kde bola odhalená pamätná tabuľa známym karpatským Nemcom, ktorí pôsobili v Kežmarku: Alfred Grosz, Dávid Frölich, Georg Buchholtz, Thomas Mauksch, Christian Genersich, Johann Still. Po tomto akte v budo-

PREZIDENTI NEMECKA A SLOVENSKA ODHALILI PAMÄTNÚ TABUĽU

ve lýcea prezidenti otvorili výstavu s názvom: Karpatskí Nemci – dve desaťročia v slobodnom Slovensku. Súkromne si prezreli Lyceálnu knižnicu, ktorou ich previedla Katarína Slavíčková. Hodnotami a titulmi, ktoré mali možnosť vidieť, boli nadšení. Prezentovala sa im hlavne nemecká reformačná literatúra, právnická literatúra – keďže obaja prezidenti sú právnici a iné raritné tlače na ručne robenom papieri alebo pergamene. Na záver návštevy obom prezidentom poďakoval domáci brat farár a požiadal ich o zapísanie sa do pamätnej knihy návštev lyceálnej knižnice.

1. októbra 2011 sa v Drevenom artikulárnom kostole uskutočnil koncert slovenského Johnnyho Casha – Róberta Šimeka. Revival v jeho podaní môžeme porovnávať s originálom. Môžeme skoro hovoriť o dokonalosti hudobné-

ho a speváckeho prevedenia. Róbert Šimek určite nepatrí k tým, ktorí sa po celý život nepohli z „rodnej hrude“. Narodil sa a aj v súčasnosti žije v hlavnom meste Slovenskej republiky v Bratislave, ale niekoľko rokov bolo jeho domovom tiež Rakúsko a USA. Keď mal 14 rokov, začal hrať na gitare. Súčasne pri počúvaní LP-platní z bohatej zbierky svojho otca stále viac a viac podliehal čaru basbarytónu Johnnyho Casha. Stovky hodín potom trávil počúvaním a svedomitým štúdiom Cashových pesničiek. Mal snahu o čo najvernejšie napodobenie jeho hlasu, vokálneho prejavu, frázovania i celkového image – od trocha ležérneho držania gitary až ku cashovskej garderóbe v štýle „Man In Black“. Podarilo sa mu to a my sme mohli byť toho svedkami na tomto koncerte.

R. Porubán

RÓBERT ŠIMEK SPIEVAL A HRAL AKO JOHNY CASH

Štatistika roku 2011

Narodených:	9 detí	Kežmarok:	8; 5 chlapcov a 3 dievčatá
		Ľubica:	1; 1 dievča
Pokrstených:	16 ľudí	Kežmarok:	15; 5 chlapcov, 8 dievčat, 1 muž, 1 žena
		Ľubica:	1; 1 dievča
Sobášených:	7 párov	Kežmarok:	7; z toho 3 krížne manželstvá
Požehnanie manželstva:	1	Kežmarok:	1; z toho 1 krížne manželstvo
Pochovaných:	10 ľudí	Kežmarok:	9; z toho 3 muži a 6 žien
		Ľubica:	1; z toho 1 žena
Prestupy:	4; z toho 2 muži a 2 ženy		
Konfirmovaných:	7 ľudí	z Kežmarku:	5; 5 chlapcov a 2 muži
		z Ľubice:	-
Konfirmandi: 1. ročník: neotvorený pre malý počet			
2. ročník: 8 konfirmandov			

Vyučovanie náboženstva v školskom roku 2011/2012 navštevuje

Kežmarok:	42 žiakov	Ľubica:	13 žiakov
1. ročník	2 žiaci	1. ročník	1 žiak
2. ročník	3 žiaci	2. ročník	-
3. ročník	2 žiaci	3. ročník	2 žiaci
4. ročník	4 žiaci	4. ročník	1 žiak
5. ročník	3 žiaci	5. ročník	5 žiaci
6. ročník	7 žiaci	6. ročník	-
7. ročník	4 žiaci	7. ročník	1 žiak
8. ročník	5 žiaci	8. ročník	3 žiaci
9. ročník	4 žiaci	9. ročník	-
Hotelová akadémia		3 žiaci	
Gymnázium P.O. Hviezdoslava		5 žiaci	
SOU poľnohospodárske		- žiakov	

Rozpis vyučovania náboženstva v Kežmarku

1. - 4. ročník:	štvrtok	o 15:00 h.
5. a 6. ročník:	streda	o 14:30 h.
7. a 8. ročník:	streda	o 15:15 h.
9. ročník:	štvrtok	o 15:00 h.
Stredné školy - lýceum:	streda	o 7:00 h.

Rozpis vyučovania náboženstva v Ľubici:

I. stupeň:	utorok	o 13:30 h.
II. stupeň:	utorok	o 14:15 h.

Štatistiku roku 2011 zostavil Roman Porubän

**Evanjelický cirkevný zbor v Kežmarku
srdečne všetkých pozýva na**

4. PLES

KEŽMARSKÝCH EVANJELJKOV,

ktorý sa uskutoční

v piatok – 17. februára 2012

o 18. hod. v spoločenskej sále

Strednej odbornej školy, Garbiarska 1

Cena vstupenky: 20,- EUR

**Čakajú vás dve večere, tombola, program, hudba
a dobrá zábava**

Tešíme sa na stretnutie s vami!

Zborový list: občasník Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok

Zodpovedný redaktor: Roman Porubän, zborový farár v Kežmarku

Jazyková úprava: Nora Baráthová, Oľga Kormanová, Mikuláš Lipták, Katarína Slavíčková

Adresa: Ev. a.v. farský úrad, Hviezdoslavova 18, 060 01 Kežmarok; tel. 052 / 452 22 42

web: www.ecavkk.sk; **e-mail:** ecavkk@gmail.sk

Pre vnútornú potrebu Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kežmarok spracoval **MAURO**

•-----• Slovenská Ves •-----•

Po odobratí terajšieho rím.kat. kostola sa evanjelici stretávali len v modlitebni. Od roku 1858 začali rozmyšľať o stavbe kostola, k čomu im dopomohol Matej Badányi, ktorý cirkvi daroval pozemok uprostred obce. V roku 1879 vypracoval prvý návrh na stavbu kostola Anton Lazary. Druhý návrh vypracoval v roku 1904 stavitel József Mitro z Košíc. Podľa tohto návrhu sa kostol postavil v rokoch 1906-1908. Posviacka sa konala 30. augusta 1908. Oltár je drevený v neogotickom slohu s ústredným obrazom modliaceho sa Krista v Getsemanskej záhrade. V roku 1957 cirkvi zakúpila do kostola jednomanuálový organ Angster – Jozefus Fia bez pedálu. V roku 1977 vymenili organ za dvojnomanuálový organ z Toporeckého kostola s pedálom značky Otto Rieger, Op. 1623.

PAMIAŤKE
VZN. P. SENIORA
KAROLA KALLATHA
KTORÝ ZA JEHO
50.ROČNÉHO UČINKOVANIA
POVZNIESOL EV. CIRKEV SLOV.
V SLOVENSKEJ VSI.

